

AR JŪS ESAT?...

— Jungtinės Tautos, New Yorke... Ar jūs esat, — Taip, mes dar čia...

Tokiais žodžiais 1956 metų lapkričio 1 dieną prasidėjo šifruotas radijotelegrafinis dialogas tarp Vengrijos komunistinės užsienių reikalų ministerijos ir Jungtinių Tautų sekretoriato radijo telegrafistų.

Dramatiškai tą dalyką eigą, trukusią jau 13 metų, ryškiaisiais brūkšniais pavaizdavo Imre Kovacs, vengrų delegacijos narys Pavergtųjų Europos Tautų Seime, spalio 23 dienos posėdyje, kai seimas minėjo Vengrijos revoliucijos 13-tąsias metines.

Trumpai, bet ryškiai parodęs, kaip anas Imre Nagy pagalbos šauksmas nebuvo išklaustas, Imre Kovacs pareiškė: — Istorija yra gera mokytoja mažosioms tautoms: didžiosios valstybės nesuka sau galvos dėl jų.

Pavergtųjų Europos Tautų Seimas kasmet šiuo metu priimdavo rezoliuciją, reikalau-

damas, kad Vengrijos klausimas būtų gražintas į Jungtinių Tautų dienotvarkę. Ši kartą vengrų delegatas pareiškė:

— Tryliktojų Vengrijos revoliucijos metinių proga aš norėčiau sulaužyti seną PET Seimo tradiciją. Ne dėl prietarinio skaičiaus, o dėl praktiškų sumetimų. Aš nesūlysiu rezoliucijos, reikalaujančios įtraukti Vengrijos klausimą į dienotvarkę. Vengrijos klausimas, jei ne Jungtinių Tautų dienotvarkėj, tai tikrai yra tenai apdulkėjusiose neišspręstų klausimų lentynose. Vietoj rezoliucijos aš siūlau tokią deklaraciją:

Prieš tryliką metų vengrų tauta pakilo prieš komunisti-

nę tironiją ir sovietinį viešpatavimą. Didvyriškos paspartangos buvo sutriuškintos nuoga, smurtiška jėga, kuri sukretė pasaulį.

Jungtinių Tautų Visuotiniame Susirinkime buvo priimtos rezoliucijos po rezoliucijų, reikalaujančios atitraukti okupacinę Sovietų kariuomenę ir atlikti laisvus rinkimus tarptautinėje priežiūroje. Vakarų valstybės netesėjo tų istorinių rezoliucijų įgyvendinti.

Dabar mes kreipiamės į visų laisvų žmonių sąžinę, šaukdami veikti, kad būtų atstatyta Vengrijos, taip pat ir kitų Rytų Europos tautų laisvė ir nepriklausomybė.

(Elta)

Janina Degutytė.

LIETUVA

Tu — mažutė, tu telpi visa
Į Ciurlonio karalių delnus...
Tu — riekelė duonos kasdieninės
Ant pasaulio vaišių pilno stalo...

Tu ant gaublio — mažas lopinėlis,
Žalgirio šarvų plieninis žvynas.
Pirčiupio liepsnos ir kraujo ženklas,
Ežerų dangaus tyriausias lašas.

Žalias rytas ant pilkų arimų.
Spindulių lietus aikštės erdvėj.
Tu — ant gaublio — padūmavęs gintaras —
Su pušies kvapu ir kraujo atšvaitu...

Tiktai mūsų meilėj — tu didžiulė.
Mūsų delnuose — tu nesudeginama.
Mūsų ilgesy — brangiausia pasaka.
Mūsų akyse tu — saulės kraštas.

ŽYDAI ATAKUOJA EGIPTĄ

Beveik kasdien žydų lėktuvai atakuoja Egiptą: bombarduoja Kairo priemiesčius, karines bazes. Įdomu, kad žydų lėktuvai skrenda tiksliai 20 metrų aukštume, kad radarai nepagautų.

BIAFROJE TOLIAU VYKSTA BADAS

Biafroje ir Nigerijos leidimo padėti badaujantiems, vis padėti badaujantiems, nėra dėlto kasdien miršta žmonės nuo bado, nes nespėja išgelbėti. Š. Amerika ir Anglija siunčia net kilnojamas liginines. Taip pat Argentina siunčia pagelbą, tiksliai Rusija šaukia, kad "kapitalistai" nori užimti vėl Biafrą. Kaip tik Rusija buvo, kuri siuntė ginklus, kad žudyti Biafros gyventojus.

• Kinai tariasi su rusais. Po ilgesnių pasitarimų tarp kinų ir rusų Pekine, rusai pradėjo daryti nuolaidas, siūlydami kinams gražinti Damansko salą ant Usuri upės. Tačiau kinai reikalauja, kad rusai atsitrauktų apie 100 km. nuo Kinijos pasienio ir atitaisytų carų padarytus neteisingus užgrobumus. Žinoma, rusai apie tai nenori nieko žinoti. Reikia laukti, kad vėl prasidės tarp kinų ir rusų trinymasis, tačiau rimto karo bijosi abiejai.

Tuo tarpu kinai bando tartis su amerikonais. Iš visko matyti, kad kinai pradeda lošti su dviem partneriais: rusais ir amerikonais ir žiūrės iš kurių daugiau galės išlošti nuolaidų ir pažadų.

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires
T. E. 208-5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
Nr. 937.549
Director resp. — AGUSTIN STEIGVILA

FRANQUEO PAGO
CONSECIÓN Nº 4015
TARIFA REDUCIDA
CONSECIÓN Nº 1384

REIKŠMINGAS LIETUVOS ISTORIJOS DOKUMENTAS

Ant paprasto popieriaus paprasta mašinėle parašytas ir paprastais žodžiais suredaguotas, svarbus mūsų tautos dokumentas — NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO AKTAS. 1918 metais susirinkusi Lietuvos Taryba išreiškė trumpais ir paprastais žodžiais lietuvių tautos valią — būti laisva ir savistovia valstybe. Lietuva jau keliais atvejais istorijos bėgyje bandė, nors ir sąjungoje su lenkais, nusi-kratyti rusiškos — caristinės vergijos. Nepasisekė. Tačiau tautos valia ir noras bren- di, iš liaudies išėjusi šviesuomenė dirbo Lietuvos naudai, brandino lietuvių tautos užsidegmą į lašvą ir savystovų gyvenimą. Nepriklausomybės paskelbi- mą pripažino Vokietijos kaizeris ir naujieji Rusijos valdo- vai, tačiau šitieji savo pažadą sulaužė antru kart Lietuvą okupuodami. Šitas dokumentas galioja ir šiandieną ir ateis diena, kada juos ramiantis Lietuva ir vėl bus laisva ir ne- priklausoma valstybė.

Nutarimas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu ma- tarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamas pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklau- somą demokratiniams pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir ta valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pama- tus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti tiek galima greičiau susauktas steigiamasis seimas, demokratinis bud- visu jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešama apie tai .....
vyriausybėi, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

(Handwritten signatures and names of the Lithuanian Council members)

MEKSIKOJE STUDENTŲ RIAUSĖS

Apie 3000 studentų užėmė Durango mineralo kasyklas, atsisedo ant geležinkelio bėgių, protestuodami prieš valdžią.

• Čilėje komunistai atsisa-ko kandidatūros į presiden- tus (Pablo Naruda y Alberto Baltra) kandidatuoja socia- listų vadas Salvador Allende.

• Venezueloje surasti ban- ditų planai, todėl seka suėmi- mai.

• Potvyniai prie San Ra- fael ir Mendozos. Diamantės upė, kuri teka pro San Rafael ir Mendozą pakilo tiek kad abu minėti miestai vėl atsi- rado patvynio pavojuje, grei- tai buvo evakuoti žmonės, gy- veną prie upės. Tai jau an- trąs potvynis po didžiojo Mendozos miesto potvynio.

VISI DALYVAUKIME LIETUVOS NEPRIKLAU- SOMYBĖS PASKELBIMO 52 METŲ SUKAKTIES MINEJIME!

Vasario 14 (šeštadienį):

21 VAL. SLA RŪMOUSE Av. SAN MARTIN 3175, LANUS, VASARIO 16 D. MINEJIMAS PROGRA- MOJE. SVEIKINIMAI, DAINOS — ATLIEKA JUNGTINIS CHORAS (Šv. Cecilijos ir L. C. "Auš- ros" chorai), SOLO DAINOS — A. Griška, TAUTI- NIAI ŠOKIAI — "Rambyno" ansamblis.

Vasario 15 (sekmadienį):

10 VAL. PAMALDOS BS. AS. KATEDROJE CE- LEBRUOJANT AVELLANEDOS VYSKUPUI, GIEDA JUNGTINIS CHORAS.

11 VAL. VAINIKO PADĖJIMAS PRIE LAISVĖS PIRAMIDĖS. Visi kviečiami, ypač jaunimas, daly- vauti su taut. rūbais ir vėliavomis.

ALOS Tarybos šventei Ruošti Komisija.

LIETUVIAI PASAULYJE

MIRĖ POETAS - RAŠYTOJAS JUOZAS PAROJUS

Parojus - Paršelis Juozas, gimęs 1917 m. kovo d. Aukštakalnių vienke. Troškūnų valsč. Panevėžio apskr. Mirė šių metų sausio 2 d. J.A.V. Brooklyne. Pradžios mokslą ėjo Troškūnuose, vidurinį — Anykščiuose, o gimnaziją baigė Panevėžyje. 1939 m. baigė karo mokyklą asperant, gaudamas leitenanto laipsnį. Studijavo teisę, bet nebaigė. Su tremtinių banga pasitraukė į Vokietiją, iš kur 1928 m. emigravo į Kanadą. Montrealyje suorganizavo skautus vyčius. 1957 m. persikėlė į JAV, apsigyvendamas Brooklyno mieste. Išspausdino eilėraščių rinkinius — "Sulaužytos Dienos" 1962 m. ir "Partizanų akys" 1965 m. prozos veikalėliai — "Sveiki Gyvi" 1964, "Į Laisvę, Į Mėnulį" 1968.

Argentinoje liko brolis Antanas Paršelis, kuris prieš metus laiko buvo aplankęs a. a. Juozą ir kitus brolius S. Amerikoje ir Kanadoje, kurių nebuvo matęs 40 metų. Kiti broliai: Alfonsas, Kazimieras, Vladas, Feliksas, Pranas ir sesuo Apolonija. Dalis jų Amerikoje. Per Pas. Liet. Jaunimo Kongresą savo dėdes aplankė R. Paršelis.

Troškūnų kapinėse J. Parojus buvo pastatęs labai gražų paminklą savo mirusiems tėvams su užrašu: "Į šiuos namus, pakvies ir mus", paruošdamas kiekvienam šeimos nariui vietą prie to kapo, deida, Lietuvos okupacija neleido a. a. Juozui atsigulti tėviškės žemėje.

Tebūnie jam lengva Amerikos žemė.

• Kun. Konstantinas Gulbinas kapucinas, Mionsterio universiteto apgynė disertaciją "Marija Pečkauskaitė — lietuvė pedagogė" ir gavo filosofijos daktaro laipsnį.

• Alicija Tumaitė atvyko į USA. Ji yra rašytojo Tumo Vaižganto giminaitė — jo brolio sūnaus duktė. Turėdama dėdę Lenkijoje, ji ten persikėlė, Varšuvoje baigė universitetą ir turėdama Lenkijos pilietybę jai nebuvo sunku gauti vizą į Š. Ameriką.

• Dr. Eugenijus Gedgaudas yra paskirtas Minnesotos universiteto Radiologijos dep. Sveikatos Centro viršininku. Dr. Gedgaudas medicinos gydytojo vardą yra gavęs 1938 Vokietijoje.

• Ankščiau gyvenęs Argentinoje Vladas Veselauskas,

MANO LIETUVA

Ten, kur pavasarį sula teka,
Rugpiūtų duona sava,
Iš vargo, prakaito ir nieko
Pakilo šauni Lietuva.

Ir šiandien šneka tas pats
[Nevėžis,
Papurtes vargus nuo pečių —
Tik kas išlygins krūtinę rė-
[žius,
Kurie dar slegia, kuriuos ne-
[šu?...

Juozas Parojus.

kas, dalyvavo Illinois Šeito Amerikos Nepriklausomosios Partijos delegatų suvažiavime. Buvo sudaryta Direktorių Taryba iš septynių asmenų, jų tarpe vienas lietuvis V. Veselauskas.

• Kristina Abromaitytė, Laiko bendradarbių prof. J. Mačernių anūkė ir Pov. Mačernių sesers duktė, gyvena Lemont, Ill. USA, sausio m. 24 d. išteka. Jos mamytė Ona Mačernytė Abromaitienė mokytoja, ilgą laiką mokytojavo šešt. mokykloje. Tėvelis Petras Abromaitis statybininkas. Daugelis Argentinos lietuvių, ypač jaunimo buvo p. Abromaičių namuose nuoširdžiai priimti. Linkime Kristinai daug laimės.

• Vokietijos Baltiečių teisininkų grupė leidžia žurnalą "Baltisches Recht" (Baltijos Teisė), kuris siuntinėjamas universitetams, bibliotekoms ir paskiriems asmenims. Ši baltiečių grupė yra nutarusi sušaukti baltiečių teisininkų kongresą 1972 m. Muenchene, kai ten vyks pasaulinė paroda.

• Pasaulio Lietuvių Archyvo vadovybė, norėdama atžymėti pasitraukimo tremtin 25 metų sukaktį, ryžosi rinkti pabėgimo iš Sov. okup. Lietuvos atsiminimus. Archyvas juos saugos autorių artimiesiems ir ateinančioms lietuvių tautos kartoms. Siųsti šiuo adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Ill. 60636, USA.

S k a i t y k
ir p l a t i n k
" L A I K A "

• Po dvidešimt penkerių metų atidėliojimo pagaliau buvo nutarta pastatyti paminklinį muziejų Augštuošiuose Paneriuose, kur naciai yra sušaudę apie 100000 žmonių okupacijos laikotarpyje. Vertintojų komisija iš konkursui pateiktų 18 projektų atrinko architektų J. Makariūno, V. Jodelės ir J. Vaškevičiaus darbus. Konkurso laimėtoju buvo paskelbtas komunalinio ūkio projektavimo instituto architektas Jaunutis Makariūnas. Jo projekte yra numatytos trys didelės vieno augšto salės nuolatiniams parodoms, liūdijančioms nacių vykdytas žudynes ir, žinoma, komunistų pagrindininkų, sovietų partizanų kovą prieš nacius Maskvos naudai. Teminį vitražą sukurti buvo įpareigotas dail. K. Morkūnas. Cemento sienelėmis apjuostos duobės, kuriose palaidotos nacių aukos, lankytojams primins senovinius pilkapius.

• Storiausi medžiai Lietuvoje yra šie: Stelmužės ažuolas — jo amžius siekia 1500 metų yra 18 metrų aukščio, skersmuo 2,8 metr. Už jį stambesnis yra buvęs D. Poškos Baublys, kurio skersmuo siekė ligi 4,5 metro. Drūtumu pasižymi Alkūnų ažuolas (2,4 m.), Glintiškių — 2,2 m. Radzivoniškių — 2 m., Dručiškių — 1,8 m. ažuolai.

• "Žalgirio" komandos (Vilniuje) irklotojai ketur-

viečių valčių lenktynėse Kijeve, tapo visos Sov. Sąjungos čempionais, varžybose laimėdami pirmą vietą. Komandą sudarė: Z. Jukna, V. Briedis, L. Subačius, Jagelavičius ir vairininkas J. Stackevičius. Rimčiausi varžovai buvę ukrainiečiai, kuriuos lietuviai aplenkė.

• Naujosios Zelandijos komunistų delegacija, lankydama Sov. Sąjungoje buvo ir į Vilnių užsukusi.

• Arklių skaičius okupuotos Lietuvos žemės ūkyje yra labai sumažėjęs. Manoma jų skaičių dar sumažinti, nes jų išlaikymas duoda didelių nuostolių, tuo tarpu kai kolchozinė karvė vidutiniškai kasmet duoda 170 rublių pelno.

• Vilniuje prieš penkerius metus P. Vaillionis ir L. Palinauskaitė įsteigė mergaičių chorinę studiją. Vilniečiai prisimindami berniukų chorą "Ažuoliukus" mergaites vadina liepaitėmis. Jos savo repertuare turi tokius sunkius kūrinius kaip Moniuskos "Mišios", eilę liet. liaudies dainų, lietuvių ir pasaulinės klasikos kompozicijų.

• Aukščiausias medis Lietuvoje yra viena eglė Prienušile. Jos aukštis siekia 45 metrus, skersmuo — 86 cm.

• Kamajuose, Rokiškio apskr., pastatytas ir atidarytas paminklas tose apylinkėse kritusiems rusų kariams.

• Gintaras okupuojamoje Lietuvoje yra spekuliacinė prekė. Klaipėdos ir kituose turguose jo gabalai pardavinėjami "iš po skverno". Sovietiniai įstatymai draudžia piliečiams rinkti ir pardavinėti gintarą.

• Tarptautiniame lėlių teatrų atstovų pasitarime Prahoje dalyvavo Kauno lėlių teatro vadovas ir vyriausias rež. S. Ratkevičius su aktore R. Čeponiene kaip Sov. Sąjungos delegacijos nariai.

• A. Marcinkevičius Vilniaus televizijai sukūrė dokumentalinį filmą "Tiltas", žiūrovus nukėlusį į Rusnę (Kuršių įlanką) vasaros ir žiemos dienomis. Filmas atskleidžia ne tik turistų pamėgtus vasaros vaizdus, bet ir Rusnės žvejų gyvenimą žiemą.

• 68.000 stirnų šiuo metu yra okupuojamoje Lietuvoje. Kiekvienam 100 hektarų miško ir krūmų plotui tenka po 4 stirnas. Stirnų skaičius yra labai išaugęs, nes po karo buvo telikę 8.500 stirnų. Padidėjus stirnų skaičiui busi leista jų apie 20% sumedžioti.

• Juodupės audinių fabriko savo gaminius siunčia į 120 Sov. Sąjungos miestus.

• Musninkų buvę dvaro rūmai šiuo metu yra labai apiešti. Senąją medinį Musninkų bažnyčios varpinės pastatą projektuojama perkelti į Kernavę.

JEI GRĮŽIAU Į RUSIJĄ,
IŠEİČIAU IŠ PROTO

IŠ SOVIETŲ SĄJUNGOS
PASITRAUKUSIO RAŠYTOJAS
A. KUZNECOVO
ISPAZINTIS

Pabuvęs tik 4 dienas Londone, žinomas rusų rašytojas Anatoly Kuznecov paprašė anglų vyriausybės, kad leistų jam pasilikti Anglijoje, nes nenorįs grįžti į Rusiją. Kuznecov buvo komunistas, Sovietų Rašytojų Sąjungos narys, 4 romanų autorius ir kelių laikraščių bendradarbis. Štai kaip aiškinasi Kuznecov, kodėl jis nenori grįžti į Rusiją.

Sakysi, kad tai neįmanoma suprasti. Kodėl rašytojas, kurio knygos išpirtos milijonais ir kuris yra labai populiarus ir pasiturintis, staugiai nutarė negrįžti į tą kraštą, kurį jis myli?

Aš praradau viltį. Aš negaliu tenai gyventi. Tas jausmas yra stipresnis už mane. Tikrai, aš negaliu tenai gyventi. Jei aš vėl grįžčiau į Rusiją, išeičiau iš proto. Jei nebūčiau rašytojas, tai galėčiau tą gyvenimą pakeisti. Bet kadangi esu rašytojas, tai negaliu. Kai rašau, tai jaučiu, kad mano gyvenimas turi prasmę, nerašyti man yra tas pats, kaip žuviai neplaukti. Kiek tik atsimenu, aš visuomet rašiau. Aš rašau jau 25 metus.

Per tuos 25 metus nei vienas mano kūrinys nebuvo išspausdintas taip, kaip jį pa-

rašiau. Politiniais sumetimais Sovietų cenzūra ir leidėjai trumpina, keičia ir iškreipia mano kūrinius taip, kad aš jų negaliu atpažinti. Kol buvau jaunas, turėjau vilties. Bet kiekvienas mano kūrinio pasirodymas buvo priežastis ne džiaugsmo, bet liūdesio, nes mano sukurti dalykai pasirodydavo tokioje negražioje, klaidingoje ir nelaimingoje formoje, kad aš nedrįstu pasižiūrėti žmonėms į akis. Parašyti gerą knygą Sovietuose yra labai paprastas dalykas. Tikrai vargas prasideda vėliau, kai bandai ją išleisti. Per paskutinį dešimtmetį gyvenau nuolatiniame neišvengiamame ir neišriešamoje kontradikcijoje. Pagaliau aš pasidaviau.

Paskutinį savo romaną vardu "Ugnis", rašiau be jausmų širdyje, be tikėjimo ir be vilties. Žinojau, iš anksto, kad jei ir spausdins tą romaną, išpauš visai, kas žmogiška, ir geriausiai atveju, tas veikalas pasirodys kaip menkavertis "ideologinis" kūrinys. Iš tiesų taip ir buvo.

Aš priėjau prie to, kad nebegalėjau rašyti, miegoti ir kvėpuoti.

Rašytojas pirmoje vietoje yra menininkas, kuris stengiasi išigilinti nepažįstamą pasaulį. Jis turi būti taurus, objektyvus ir laisvas kurti. Šitie dalykai kaip tik yra draudžiami Sovietuose.

Menininkų laisvė Sovietuose reiškia laisvę šlovinti Sovietų sistemą bei komunistų partiją ir raginti liaudį kovoti už komunistą. Tos laikyenosos teoretinė bazė yra Lenino straipsnis, parašytas prieš 60 metų. Jis vadinasi "Partijos organizacija ir partijos literatūra". Ten sakoma, kad kiekvienas rašytojas turi būti partijos propagandistas. Jo pareiga yra priimti šūkius iš partijos ir daryti jais propagandą. Tai reiškia, kad Rusijos rašytojai yra priversti:

a) Priimti tą idiotišką pažiūrą ir neklausyti savo proto ir sąžinės. Jei Stalinas valdo, tai šlovink Staliną. Jei komunistai įsako sėti kukurūzus, tai rašyk apie kukurūzus. Jei jie nutaria atidengti Stalino nusikaltimus, tai juos atidenk. Jei jie nustojo kritikuoti Staliną, tai ir tu nustok. Rusijoje yra labai daug rašytojų kurie taip daro.

Bet tikrasis gyvenimas nedovanos žmogui, neklausančiam savo sąžinės. Sovietų rašytojai pasidarė cinikai bei dvasios paliegėliai ir jų paslėptas gailėstis kad niekais praleido savo talentą, taip juos graužia, kad jų gyvenimas pasidarė tikra karikatūra. Tur būt negalima sugalvoti didesnės bausmės, kaip praleisti visą savo gyvenimą drebant, verkiant, ieškant prasmės paskutinio partijos įsakymo ir bijant, kad nepadarytumei nei mažiausios klaidos.

(tąsa 5 pusl.)

Sekmadienio Dimeiai

MYLĖKIME SAVO TAUTĄ IR ŽEMĘ

Kažinkas yra pasakęs: "Ka daro Dievas, daro gerai". Dievo planuose yra pramatyta, kad žmonija, nors būdama kaip viena šeima, to paties Dievo vaikai, bet gyvena atskiromis tautomis. Kiekviena tauta turi savo specialią misiją arba uždavinį.

Lietuvių tauta, kuri jau nuo ilgų amžių apsisotojo gyventi prie Baltijos jūros krantų, Viešpaties planuose turi taip pat savo misiją, kurią ji privalo vykdyti amžių bėgyje.

Mūsų tautos istorija mokina, kad lietuvių tauta tapusi krikščioniška tauta, buvo lyg toji šiaurės maža tvirtovė, kuri gynė katalikybę, ją išlaikė iki šių dienų, nežiūrind daug aukų ir persekiojimų iš visų pusių. Matyt, Dievas jai yra skyres ypatingą misiją, kurią ji turi atlikti.

SPINDULIAI SUTEMOSE

Dabarties sutemoje, atrodo, kad visi žiburiai užgesę ir nesimato vilties spindulių. Tačiau Dievo akyse ir šiandien, toje tamsioje mūsų tautos naktyje, matosi kažkurie šviesos spinduliai, kurie duoda vilties naujam tautos rytojui.

Tie spinduliai, tai mūsų tautos didvyriai, kurie šviečia ir šildo mūsų širdis. Tegul kalba tų didvyrių pavyzdžiai už save, kurie liks užrašyti kraujo raidėmis mūsų tautos istorijoje.

Štai didžiųjų vežimų metu Sibiran, kai mūsų tautiečiai po ilgus ir sunkius kelionės gyvulinuose vagonuose atsirado Sibire, vienas lietuvis senukas buvo stumdomas ir mūšomas rusų kareivių, tyliai meldėsi už persekiotojus, kaip pirmųjų amžių kankiniai.

Viena lietuvių motina, kurią gerai pažinojau, patekusi Sibiran, slaptai mokino vaikus religijos, paskui juos pati krikštijo, nors per 12 metų niekadoms nematė kunigo, bet ji pati tapo apaštale - tikėjimo skleidėja.

1953 m. Velykų ryte Vorkutos stovykloje lietuviai gi-

liai anglių kasyklose šventė Kristaus prisikėlimo šventę, kurios metu didesnė dalis priėjo prie sakramentų.

Pokariniais metais, kai Lietuvą užplūdo raudonarmiečiai, kurie kovojo su partizanais, iš Vakarų nuo Prūsų pusės irgi slinko alkanos žmo-

nių minios, kurios gėlbėjosi nuo bado. Štai viena vokiečių pasakojo savo jaudinančius išpučius.

DALINOSI PASKUTINE DUONA

Štai vieną vakarą toji vokiečių su dviem alkanais berniukais užsuko pas vieną lietuvių ūkininką prašyti valgyti. Ant stalo stovėjo tik duonos kepalas, kurį ūkininkas suraikė ir padavė vokiečiai su vaikais valgyti. Paskui paguldė savo lovoje ir užklojo savais kailiniais, o pats atsigulė ant žemės.

—Negalėjau miegoti iš susijaudinimo, — pasakojo toji vokiečių, matydamas tokį

nuoširdumą. Nes mačiau, kad jo paties šeima neturėjo nieko daugiau valgyti, nei kitos lovos išsėtis.

—Jeigu reiktų eiti ginti lietuvių, — tęsė toliau ana vokiečių, eičiau šiandien pat. Tokie ir panašūs liudijimai kartojami iš lūpų į lūpas iš tų,

vyklon, mordvinių teritorijoje, 500 km. nuo Maskvos, buvęs patalpintas rusų rašytojas J. Daniel, nuteistas kartu su kitu rašyt. A. Siniavskiu. Pasak autoriaus "Lietuviai kvietė Danielį į savo baraką, kai jie dainuodavo savo tautines liaudies dainas".

Kitu atveju autorius aprašo kaip stovyklą lankė vienos baltų respublikos atstovai, neminėdamas kurios. Pasiėmęs lankytojų prakalboms vienas jaunas baltų kalinys nuėjęs prie tribūnos ir įteikęs popierinį įvyniotą puokštę. Įteikdamas jis pasakė: "Leiskite mano tautiečių vardu įteikti jums puokštę iš gėlių, kurios auga čia, toli nuo mūsų tėvynės". Kiti kaliniai pasijuto užsigavę dėl tokio jauno kalinio nusižeminimo ir ėmė šūkauti: "Išdavikas, šnipas!". Tačiau kai kalbėtojas atvyniojo tariamųjų gėlių puokštę, pasirodė, kad vietoj gėlių buvo spygliuota viela...

Autorius dar vienu kitu atveju mini estus ir latvius, su kuriais susitikęs stovyklose.

IŠ KATALIKIŠKO PASAULIO

• Vysk. Antanas Deksnys iš Romos buvo nuvykęs į Liurdą. Grįždamas pakeliui buvo sustojęs Andoros valstybėlėje. Kelionėje jį lydėjo kun. K. Žalalis, OFM, ir kun. J. Duoba, MIC.

• Popiežius Paulius VI-sis specialioje audiencijoje priėmė Tarptautinės Baudžiamosios Teisės X-jo kongreso dalyvius posėdžiaujančius Romoje. Ta proga Paulius VI nurodė, kad baudžiamosios teisės uždavinys yra padėti išvengti blogio, apsaugoti žmonių bendruomenę nuo pasikesinimo ir jos bendrasias gėrybes bei ginti žmogaus šventąsias asmens teises ir viešąją tvarką. Tikroji taika — pabrėžė Paulius VI-sis, tegalima tik teisingume. Gi ti-

krasis teisingumas siekia užtikrinti visiems dar geresnę globą tų pagrindinių žmogaus teisių, kurios yra Kūrėjo įrašytos kiekvieno žmogaus sąžinėje.

• Vysk. A. Deksnys spalio mėn. 26 d. suteikė sutvirtinimo sakramentą 31 mokiniui Vasario 16 gimnazijoje.

• Kunigas Leonardas Sabalis yra Š. Amerikos kariuomenės kapelionas kapitono laipsnyje, šiomis dienomis paskirtas į Vietnamą.

• Populiarus ir plačiai skaitomas Argentinoje savaitinis katalikų laikraštis "Esquiu", lapkričio 23 d. išleido 500-ąjį numerį. Jo vyriausiasis redaktorius yra Tėvas Agustin Luchia Puig.

kurie patyrė lietuvių tautos nuoširdumą nelaimėje.

Jau vien to užtenka, kad suprasti kokią misiją šiandien atlieka mūsų tauta, kuri iš visų pusių persekiojama, bet stovi krikščioniškos meilės sargyboje, neša krikščionybės šviesą į plačius Rusijos plotus.

MANOJI TAUTA — GYVA

Štai manoji tauta, kuri eina kančios keliu, bet visą laiką tvirta, nes ji pasitiki Dievo Apveizdos ranka, kuri veda per bandymus į naują rytojų. Argi mes galime pamiršti savąją tautą, kurioje gimėme, kurios žemę aplaistyta kankinių krauju?

Kokia brangi esi mano Tėvynė, kaip toji suvargusi močiutė, kuri vis nepaliauja gyvenusi dėl savo vaikų, su viltim juos vėl kada nors išvysti, juos džiaugsno asaromis pasveikinti. Nesvarbu, kad ji šiandien nelaisva, bet tuo labiau mūsų mylima.

Kas nemylės savos tautos, jos kalbos, kas drįstų prieš ją kovoti, prieš tą patį Dievas kovos. Kaip galėtume ją pamiršti, būdami jos vaikai? Nes kuomet motina pavojuje, visi jos vaikai stoja ją ginti. Todėl mus pareiga netik ją

prisiminti, bet kartu ir ją ginti, nes ji yra mūsų Tėvynė, ji yra mūsų motina, kuri nešiojo.

MES ESAME

TAUTOS DALIS

Bet tos tautos dalis esame mes visi lietuviai, arba lietuvių vaikai, kurie gyvename svetimoje šalyje. Todėl turime netik mylėti tą tolimą Tėvynę, kurią palikome, bet ir kiekvieną lietuvių, kurį mes esame tos pačios tautos vaikai, taigi tikri broliai ir sesės.

Pirmoji pareiga yra gerbti ir mylėti vieni kitus, o mylėdami padėti, išlaikyti vienybę ir brolybę. Tai yra paties Dievo valia. Nes kas nemyli savo brolio, tas nemyli nei savos tautos, nors ir dideliu patriotu save laikytų, nors ir garsiai savo tautos himną trauktų.

Tikroji brolių meilė gimta, kai pamirštama savimeilė. Mūsų tautos šventės diena tegul vėl mus suburia po vienos tautos sparnais su visais lietuvišiais išblaškytais plačiame pasaulyje, bet ypatingai pasiryžkime tarp savęs išlaikyti tikrą brolių meilę ir nuoširdumą, kurį paveldėjome iš savo protėvių.

kun. Augustinas.

IVAIRIOS ŽINIOS

KADA LIETUVOJE ATsirado VARGONAI

Senovėje vargonai buvo pasaulietiškos muzikos instrumentas. Jie buvo paplitę daugiausia graikų ir romėnų didikų rūmuose ir šventyklose. Ilgainiui vargonais susidomėjo Vakarų Europos didikai ir ir dvasininkai. Viduramžiais vargonai tapo grynai religinės muzikos instrumentas, ir jie naudojami visose katalikų bažnyčiose.

Kada Lietuvoje atsirado vargonai, tikslų žinių nėra. Kryžiuočių kronikoje parašyta, kad 1408 m. ordino magis rąs Ulbrichtas von Jungingenas vargonus padovanojo Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Vytauto žmonai Onai. Galvojama, kad šie vargonai buvo pirmieji Lietuvoje. Įvedus krikščionybę Lietuvoje, Vytauto ir Jogailos iniciatyva buvo statomos bažnyčios. Ispūdinga vargonų muzika irgi pradėjo pritraukti žmones į bažnyčią. Pirmieji į Lietuvą atgabenti vargo-

nai iki mūsų dienų neišliko.

Prieš karą didžiausi Lietuvos vargonai buvo Kretingoje, pranciškonų vienuolyne. Juos vienuolynui 1619 m. padovanojo grafas Jonas Karolis Chodkevičius. Už tuos vargonus jis buvo mokėjęs septyniolika tūkstančių florimų. Tuo metu tai buvo dideli pinigai. Pasakojama, kad padovanodamas vienuolynui vargonus, didikas norėjęs išpirkti savo "mirtinas" nuodėmes.

V. Lauraitis.

SUSITIKIMAI STOVYKLOSE

"Reader Digest" šveicariški laida "Das Beste" rugsėjo numeryje paskelbė Anatolijaus Martschenko ištrauką iš jo knygos apie "Sovietų darbo stovyklas šiandien". Autorius kelerius metus išbuvo įvairiose sovietų priverčiamojo darbo stovyklose.

Knygoje yra minima susitikimas su lietuviais ir kitais baltais, kurie buvo laikomi tose stovyklose. Potmos sto-

vyklon, mordvinių teritorijoje, 500 km. nuo Maskvos, buvęs patalpintas rusų rašytojas J. Daniel, nuteistas kartu su kitu rašyt. A. Siniavskiu. Pasak autoriaus "Lietuviai kvietė Danielį į savo baraką, kai jie dainuodavo savo tautines liaudies dainas".

DEGE NEVEŽIS

Nepirmą ir nepaskutinį kartą spaudos puslapiuose užtinki rašinius ir pranešimus apie Lietuvos upių ir ežerų vandens teršimą. Ši problema vis dar tebėra neišspręsta. Reikalai ne tik negerėja, bet dargi blogėja. P. Marcinkus "Komjaunimo Tiesos" 143 nr. rašo: "Žiūrėk, tai iš vieno, tai iš kito Lietuvos kampelio ateina neremi žinia. Šešupėje dūsta žuvis. Akmena nuplaukė dizelinio kuro dėmės. Užsidedę Nevėžis. Rodos, neįtikėtinas dalykas, kad degtų upė, o štai neseniai ėmė ir užsiliepsnojo, pertekusi visokiausių į ją suleidžiamų degalų. (...) Štai Žeimenos aukštupyje rasta naftos produktų 4-5 kartus daugiau, negu leidžia žuvininkystės normos. Iš kur čia nafta, jeigu šiame rajone nėra stambesnių pramonės įmonių? Ogi vandenį teršia aplinkiniai

ūkiai, netinkamai laikydami naftos produktus, vairuotojai, plaunantieji mašinas ežere arba upėje, žodžiu kiekvienas, kuris tiesiog ant žemės pila tepalus..."

V. Kst.

KUR DAUGIAUSIA IŠGERIAMA

Pagal statistikos davinius, prancūzas vidutiniškai per metus išgeria 28 litrus alkoholio, italis - 20 litr., vokiečiai - 14 litr. amerikietis ir anglas - 10 litr.

Už šį linksimą gyvenimą prancūzai moka aukštą kainą. Krašto, kuris turi 50 mil. gyventojų, alkoholikų yra 2 milij. iš to skaičiaus 20% yra moterys. Kepenų sciroziu Prancūzijoje miršta iš 100.000 žmonių net 32,8, gi Amerikoje — tik 11,9.

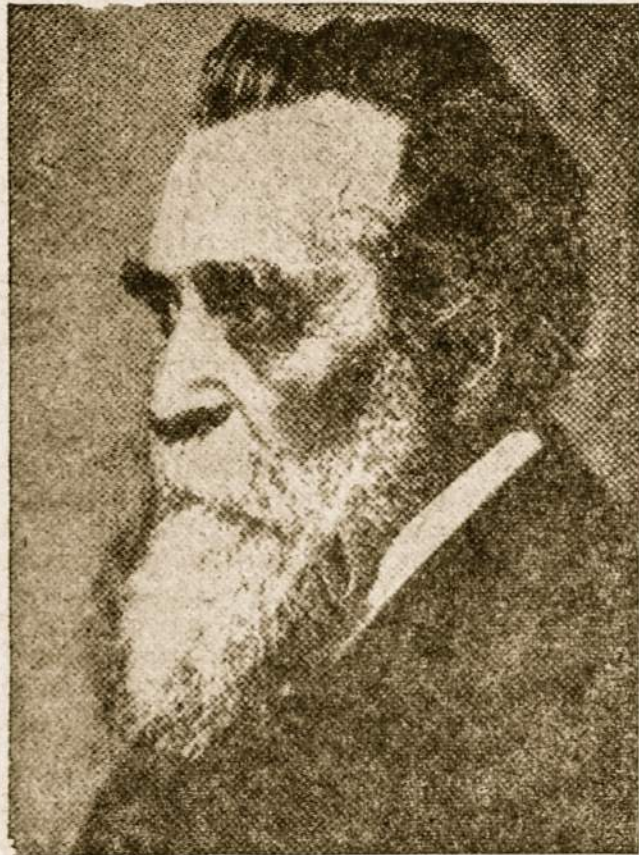
• "La Comision Catolica Argentina para la Compania mundial contra el Hambre" pranešė, kad nuo 25 kovo iki 30 rugsėjo praeitų metų yra surinkta suma 15.378.500 pezų.

1918 - Mes Amžiais Kovojojame už Laisvę

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI KOVOS IR RYZTO DIENA

Sukako 52 metai nuo Lietuvos nepriklausomybės atgaivinimo ir 30 metų nuo antro praradimo. Šventė apgaubta liūdėsio šydu, tačiau ją minime, nenustojame vilčių ir neatsizadame savo teisių.

1918 metų vasario 16 d. akto paskelbimas nebuvo iš tiesų dar tos nepriklausomybės laimėjimas — savanorių ir jaunos mūsų kariuo-

Dr. J. Basanavičius Lietuvos atgimimo tėvas.

menės ginkluotos pajėgos, nors ir ant greitųjų suorganizuotos — tai buvo ilgo kelio į nepriklausomybę galutinė fazė.

Lietuvos nepriklausomybės kelias sutampa su ilgu kovos keliu, kuriame pavergta tauta kovojo su stipriu ir galingu pavergėju. Lietuva, nors ir buvo bejėgi, bet stipri savo dvasioje ir gyva. Dūminės kaimo pirkios buvo tos tvirtovės, kurių nepalietė rusinimo bei lenkinimo įtakos: jose klestėjo lietuviškas žodis ir lietuviška dvasia ir didžiulis dvasinis nors ir tylus pasipriešinimas atėjūnams.

Iš tų dūminių pirkių buvo kilusi didžioji dalis tų šviesuolių kurie davė pagrindą nepriklausomos valstybės atstatymui, ir vėliau jam vadovavo. Iš jų buvo kilusi ir stipri ir gražiai organizuota lietuvių emigrantų grupė, kuri kad ir iš toli Lietuvoje vykstantį judėjimą stebėjo ir jį rėmė. Iš tų dūminių pirkių buvo kilę jauni savanoriai — kareiviai, be kurių kraujo aukos ir pastangų nebūtų įvykę 1918 metų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas. Šiandieną, nors jau nepriklausomybės nėra, bet tas faktas nuolat primena pasaulio sąžinei, kad grobuoniui atiduota laisvai apsisprendusi tauta, kuri turi tūkstanties metų istoriją ir nuolatinį veržlumą į laisvę ir pasiryžusi kovoti dėl savo teisių.

Prieš šimtą metų komunizmas atrodė idealas, kuris gali išgelbėti vargstantį žmogų, šią dieną jau visi mato, kad jis yra įrankis žmogaus nužmoginimo ir išnaudojimo. Juo labiau jį pažįsta lietuviai kurie jau daug metų vargsta Lietuvoje. Kad Lietuvoje lietuviai myli Lietuvą — mums nekyla abejonių. Juose tikrai nemirs lietuviškas žodis ir lietuviška dvasia ir tykus, bet ryžtingas pasipriešinimas atėjūnui. Mus pasiekia žinios, kad Lietuvos jaunimas stengiasi vien lietuviškai dainuoti ir vien lietuviškai kalbėti. Mus pasiekia žinios, kad laiks nuo laiko Gedimino kalne Vilniuje pasirodo iškelta Lietuvos trispalvė — tai ženklas, kad Lietuva gyva, jos jaunimas moka aukotis. Mes neturime jų palikti vienų. Mūsų tikslas — didesnis ryžtas ir didesnis darbas Lietuvos laisvinimo darbe. O mūsų broliams lietuviams Lietuvoje siunčiame nuoširdžius tikrai broliškus sveikinimus prašome Dievo stiprybės ir nenustokite vilties, o mes esame su jumis.

REZISTENCIJOS BRANDUOLYS IŠ SIBIRO PERSIKĖLĖS Į LIETUVĄ

Vl. Ramojus.

Ar aktyvioji rezistencija Lietuvoje žlugo, kai okupantų buvo sunaikintas Lietuvos partizanų sąjūdis? Ar ten tebeveikia pasyvioji rezistencija? Į antrąjį klausimą teigiamą atsakymą duoda šimtai pavyzdžių: Vėlinių vakare gėlėmis ir žvakėmis papuošiami žuvusiųjų karių ir partizanų kapai; įsūtę lietuviai po rungtynių su rusais demonstratyviai sudegina rusų automobilių Kaune; lietuvis kunigas per Motinos dieną iš sakyklos drąsiai, nebudamas būsimosios bausmės, skelbia, kad "ypač pagerbkime tas motinas, kurios mūsų dienose stato pylimą prieš Lietuvos rusinimą" ir t.t.

Ar Lietuvoje tebeveikia ir aktyvioji rezistencija, tai nežino gal tik sovietų saugumas. Net nežinau, kaip tą įstaigą pavadinti, nes jos vardas per eilę metų vis keitėsi. Mano kartos prisiminimuose iki kaulų įsmigęs šiurpas NKVD vardas. Tad ir vadinsiu sovietų saugumą NKVD vardu. NKVD neseniai ir atskleidė paslaptį, kad Stalino laikais Sibiro vergų stovyklose lietuviai kaliniai įsteigė rezistencinį sąjūdį, kuris buvo pavadintas "Romuva". Vėliau Sibiro kaliniams sugrįžus į Lietuvą, Lietuvon sugrįžo ir "Romuvos" rezistencinio sąjūdžio vadovybės dalis.

Faktai, kuriais remiuosi rašydamas šį straipsnį, yra paskelbti NKKVD sukaktuvinėje knygoje "Nematomasis frontas". Ten atverta ir visa eilė tikrų pavardžių. Jų čia minėti nedrįstu, nes tie žmonės, atlikę bausmes, tebegyvena ir dirba Lietuvoje. Tarp artimųjų tos grupės narių minimas ir gen. M. Pečiulionis, kuris jau miręs. Tai vienas iš pagrindinių Lietuvos rezistencijos stulpų, 1944 m. rudenį su Kaziu Veverskiu ir leit.

gerai organizuota ir visagalinčiai NKVD pavojinga tiek daug kentėjusios Lietuvos rezistencijos naujoji atžala.

Mums šiandien dar sunku atspėti, kada NKVD susekė "Romuvos" organizatorius ir pagrindinius vadus. Faktas, kad po Stalino mirties

Dr. Vincas Kudirka didelis Lietuvos tautinės sąmonės žadintojas skinęs kelią Lietuvos laisvei.

didesnioji jų dalis grįžo iš Sibiro į Lietuvą. Iš NKVD užuominų išryškėja, kad Lietuvoje kai kurie iš jų labai daug važinėjo iš vienos vietos į kitą dėl to enkavedistams kilo įtarimas, ir galop vieną po kito tyliai pradėjo pagriebti savo žinion.

Iš Lietuvos NKVD siūlai pasiekė ir Sibirą,

Lietuvos buvę prezidentai: A. Stulginskis, K. Grinius ir A. Smetona.

Adolfus Eidimtas buvo Lietuvos Laisvės Armijos vyriausioje vadovybėje, aktyviai dalyvavęs partizanų kovose, vėliau legalizavęsis už tai okupantų ištremtas į Sibirą. Bet, kaip NKVD savo dokumentuose įrodinėja, gen. M. Pečiulionis ir Sibire vėl suėjęs į kontaktą su ten naujai besibūriantiais laisvės kovotojais.

Apie pagrindinio grupės gimimą vienoje Sibiro vergų stovykloje (vieta ir laikas neminama) taip rašoma:

"... J. pasiūlė grupę pavadinti "Romuva". R., kaip specialistui, pavedė sukurti grupės emblemą. Po kelių dienų šis parodė projektą, kuris buvo priimtas. Pažįstamų iš moterų korpuse J. paprašė išsiuvinėti kiekvienam nariui nosinaites su grupės emblema, organizatorių inicialais ir numeriais, grupės įkūrimo data.

Žiemos vakarą, siaučiant pūgai, prie stovyklos korpuso susitiko penkiese, išdalijo nosinaites. Netrukus suformulavo grupės uždavinius ir tikslus, parašė pasižadėjimo tekstą ir perdavė nariams... Parašė ir maršą — antitarybinės dvasios eilėraščių, išplatino jį... Grupės nariai aptarė ir nubrėžė pagrindines savo politinės ir ekonominės platformos gaires...

Šios grupės nariai neapsiribojo vien kalbomis, projektais. Žinoma, stovykloje jie buvo įzoliuoti nuo visuomenės, suvaržyti vidaus tvarkos taisyklėmis. Tačiau ir stovyklos režimo sąlygomis bandė plėsti savo įtaką, įtraukti į grupę naujus narius..."

Kai tiek daug enkavedistai drįsta pasakyti apie "Romuvą", reiškia, kad ji turėjo būti stipri,

kur dar buvo likęs vienas iš "Romuvos" vadovų.

Tai galėjo įvykti apie 1956-58 m. kai mes Vakaruose ne vienas galvojome, kad lietuvių tauta palaužta ir galutinai kapituliuavusi.

Parsivežusi areštuotą Sibiro tremtinį į Lietuvą ir čia sugriebusi į savo rankas kitus "Romuvos" vadovybės žmones, triumfuojanti NKVD jau drįso atskleisti šiuos suimtųjų prisipažinimus:

"... Ir S. pradėjo pasakoti apie "Romuvą". Kaip ilgais vakarais jie filosofuodavo apie "nepriklausomą" Lietuvą; kaip jie, prieš išeidami į laisvę, susitarė palaikyti ryšį ir tęsti grupės veiklą. Apie buvusių grupės narių laiškus. Apie susitikimus... Apie grupės organizacinę struktūrą, programą..."

Visa tai, kas čia aprašoma, šiandien tik praeitis. Bet toji netolima praeitis atveria naujas detales, kurių mes nežinojome. Tikime, kad ir šių dienų gyvenimas okup. Lietuvoje žymimas pačiomis naujausiomis detalėmis, kurias dar negreit sužinosim. O visos tos anksčiau ar vėliau atveriamos detalės ir yra žinia, kad lietuvis tėvynėje ar Sibire tebėra tautiniai gyvas ir jų visų, kaip ir mūsų, gyvenimą telydi vienas troškimas laisvės, laisvės Lietuvai!

Išbartyti kaulai ir grūbūs žodžiai beginant panemunių krantus yra visai lietuvių tautai įkvėpimo šaltinis siekiant laisvės. To ikvėpimo sėmėsi ir "Romuvos" vyrai, stovėję arčiausiai tautos nelaimės ir matę tolumoje siaurėje išblaškytus šventus artojų kaulus, o pavergtoje Lietuvoje — partizanų lavonus.

L. Liet.

ir Nenustosime Kovoje Niekados - 1970

IŠ MŪSŲ MIESTŲ ISTORIJOS

KRAŽIAI

Miestelis Raseinių apskr. 1938 m. — 2.000 gyventojų. Per miestelį teka Kražantės upė. Arti miestelio yra Daudynų ir Žiaunės ežerai. Prie miestelio yra miškas vad. Medžiokalnių, pagal žmonių padavimus senovėje ten buvusi girių deivės Medeinės šventovė. Kražių valščiūje eančiame Girgždutos pilikalny buvusi šventovė - alka. Kražiuose 1919 m. įkurta gimnazija, veikė Valančiaus liaudies universitetas. Kražių parapija 1939 m. buvo pradėjusi leisti laikraštėlį "Kražių Aidus".

ISTORIJA

Kražiai yra vienas iš seniausių Žemaitijos miestelių. 1257 m. Mindaugas užrašė Kražius Vokiečių ordinui. Kražių vardas dažnai minimas Vokiečių ordeno aprašymuose ir Livonijos kronikoje. 1390 m. sudarant su Vokiečių ordinu taikos ir prekybos sutartį, iš Kražių dalyvavo šeši atstovai. 1414 m. Vytautas padarė Kražius apskrities centru. XVI a. Kražiai buvo valdomi Kęsgailos. 1559 m. Zigimantas Augustas atidavė Kražius iš Anglijos atvykusiems kunigaikščiams Kontrynai Suffolks ir Rikardui Berth už 3676 talentus. Iš jų Kražius atpirko Mykalojus Radvila ir juos valdė. Jis pastatė Kražiuose pilį ir apsupo vandens grioviu. Už nuopelnus valstybei karalius Kražius atidavė Radvilai 1568 m., o 1577 m. donaciją patvirtino karalius Steponas Batoras. Radvilai tituliavosi Kražių grafais.

Kražiai buvo Žemaitijos bajorų centras, kur jie dažnai rinkdavosi ir ten būdavo patikrinami prieš vykstant į karą. 1801 m. Kražius iš Radvilų nupirko Juozas Radzevi-

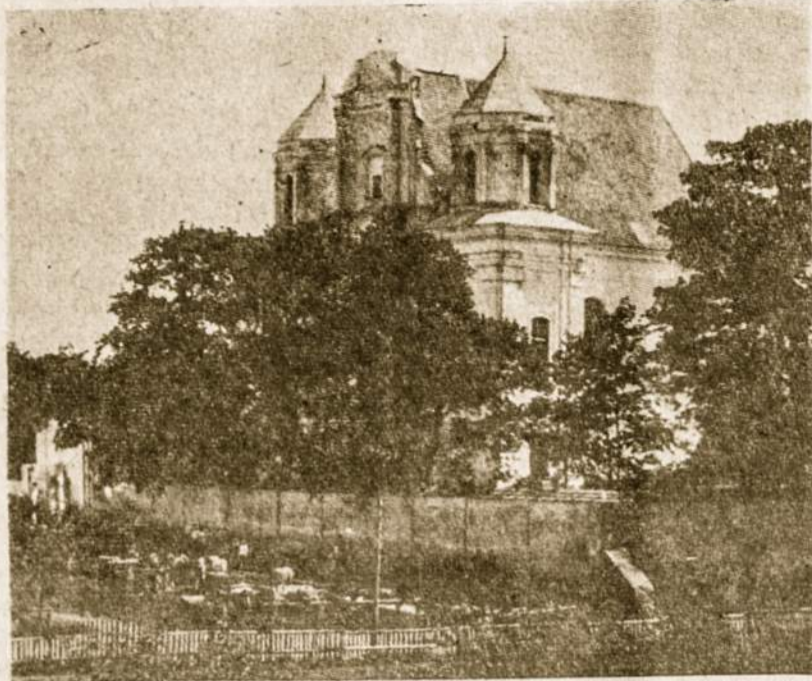
čius. Vėliau dalis valsčiaus atiteko generolui Judickiui, o kita dalis buvo išdalinta.

KRAŽIŲ PARAPIJA

Kražiai buvo Žemaičių religinis centras, jos bažnyčia pastatyta Vytauto įsakymu žemaičių krikšto metu. 1416 m. bažnyčia jau stovėjo. Ku-

buvo pastatyti vienuolynas ir bažnyčia jau XVII a. kai jėzuitai galutinai įsitaisė Kražiuose.

1710 Kražius skaudžiai palietė didysis maras. Epidemijos metu teikdami dvasinius patarnavimus mirė 12 jėzuitų. 1643 m. vysk. J. Tiškevičius atkvietė iš Vilniaus ir įkurdino Kražiuose 7 vienuoles - benediktines. Jos turėjo savo vienuolyną ir bažnyčią. Lietuvos neprikl. laikais Kra-

Gražioji Kražių bažnyčia - baisiųjų įvykių liudininkė.

nig. Ona Vytautienė jai suteikė donaciją. XVI a. bažnyčia sudegė, bet greit buvo pastatyta nauja. Kražių parapija buvo turtingiausia visoje vyskupijoje. Jos klebonais būdavo dažniausia Žemaičių katedros kanauninkai. Po to bažnyčia ir miestelis dar kelis kartus sudegė. Dabartinė bažnyčia 1841 m. baigta įrengti.

Kražiuose buvo įsteigtas pirmas Žemaitijoje vienuolynas — jėzuitų. XVI a. vysk. M. Giedratis nupirko žemės, pastatė namus ir atkvietė du jėzuitus iš Vilniaus: Motiejų Galminą ir Merkelį Daugėlą. Ant Radvilų pilies pamatų

žiuose įsikūrė kotrynietės, jos veždė darželį ir senelių prieglaudą.

ŠVIETIMO ĮSTAIGOS

Kražiai buvo Žemaičių kultūros židinys. XVII - XIX a. Kražių kultūrinio iškėlimo laikotarpis, kuris tęsėsi apie 200 metų. 1614 m. buvo įsteigta jėzuitų kolegija — pirmoji aukštesnioji mokykla Žemaičiuose. Į tą mokyklą rinkdavosi jaunimas iš visos Žemaitijos. Panaikinus jėzuitus, kuri laiką joje dirbo karmelitai ir dar vėliau Edukacinė komisija. 1610 metais Kražiuose pradėjo veikti jėzuitų vadovaujama kunigų seminarija, kuri vėliau 1740

m. buvo perkelta į Varnius. 1656 m. Kražius sunaikino ir smarkiai nuplėšė švedai vedami gen. M. G. De la Gardie.

KRAŽIŲ SKERDYNĖS

XVIII a. rusai ėmė uždarinėti Lietuvoje vienuolynus ir katal. bažnyčias matydami vienuolynuose priešrusiškas nuotaikas. Dėl to prieita ir prie Kražių garsiųjų ir skaudžių įvykių. Nuo 1832 iki 1892 m. vien tik žemaičiuose uždaryta 46 vienuolynai su bažnyčiomis. Susirėmimas įvyko Kražiuose 1893 m., o jo garsas nuaidėjo per visą pasaulį. 1891 m. rusai įsakė uždaryti Kražių benediktinių vienuolyną ir bažnyčią, paliekant Kražiams mažą medinę bažnytelę. 1892 m. kražiskiai parašė prašymą carui ir Vilniaus gubernatoriui. Nieko negelbėjo. Buvo parašyti pakartotini prašymai ir pasiūsti popiežiumi ir kitų valstybių vyriausybėms, bet rusai buvo nepalenkiami. Vienuolės buvo per prievartą išvežtos į Kauną, o žmonės užpildė bažnyčią. Žemaičių būriai nuolat budėjo bažnyčioje ir neleido kunigams išnešti Šv. Sakramento. Bažnyčią uždaryti atvyko pats Kauno gubernatorius Myk. Klengenbergas su 70 žandarų. Žmonės juos puolė išvyti iš bažnyčios, daug jų nukentėjo, bet jiems šį kartą pavyko bažnyčią išgelbėti. Tuomet buvo atsiųsta 300 kazokų iš Varnių, kurie pradėjo nelygią kovą — skerdynes, prieš kurias beginkliai žemaičiai negalėjo atsispirti. Devyni ginėjai buvo kardais sukapati, daug sužeistų 150 suimtų, daug nuplaktų. Atlikę skerdynes, žandarai žvėriškai siautėdami skriaudė moteris. Klengenbergas carui pranešė, kad numalšino pavojingą Kražių sukilimą.

1894 m. IX. 20 Vilniuje prasidėjo 70 kražiskų teismas,

juos be užmokesčio gynė 6 Rusijos žymiausi advokatai. Teisme paaikškėjo, kad už Kražių įvykius buvo kalti patys rusų valdininkai, bet teismas gindamas valdžios prestižą juos nubaudė kalėjimu ir Sibiro tremimu atimant turta ir visas teises.

Pats teismas prašė Aleksandro III nuimti jiems bausmę, bet tas nesutiko, tik Mikalojus II suteikė jiems amnestiją.

Nors rusai slėpė Kražių skerdynes, bet visas pasaulis apie tai sužinojo. Ypač tai sujudino iškeliavusius lietuvius emigrantus į Ameriką. Šie įvykiai pažadino lietuvių tautinę sąmonę, o rusus atbaidė nuo tolimesnio bažnyčių uždarinėjimo. Tuo būdu didžiausia žemaičių auka tapo svari ir tikybinėje ir tautinėje plotmėje.

L. E.

LIETUVIŲ FONDO ŠALPA

Lietuvių Fondo aštuoneerių metų sėkmingos veiklos laikotarpyje kas metai paskirtą pelną, sudaro imponuojantį skaičių - šimtą tūkstančių dolerių (100.000) Lietuviškų mąstų matuojant tai didelis pinigais, paskirtas liuanistiniam švietimui remti, mokslui ir kultūrai skatinti bei ugdyti ir kitiems lietuvių stiprinantiems uždaviniais įgyvendinti. LF lėšomis yra išleista visa eilė lietuviškų vadovėlių, išgyta mokslo priemonių, paremtos liuanistinės mokyklos, vaikų, jaunimo ir literatūrinės premijos, paskirtos stipendijos liuanistikai studijuoti, premijos individualinei kūrybai skatinti, apmokomos išlaidos Lietuvos istorijos paruošimui, išleistos mokslo knygos, paremtas Kultūros fondas, Lituanistikos institutas, Muzikologijos archyvas ir eilė kitų lietuviškų institucijų.

JEI GRĮŽIAU...

(tęsinys iš 2 pusl.)

b) Rašyti taip, kaip leidžia talentas ir sąžinė. Šimtu procentų būk tikras, kad toks veikalas nepasirodys. Jis bus palaidotas. Galimas daiktas, kad ir pats rašyt. bus sunaikintas. Liūdna, kad tuo atžvilgiu Rusija turi seną tradiciją. Geriausiai Rusijos rašytojai visuomet buvo persekiojami, šaukiami teisman, nužudyti arba priversti nusižudyti.

c) Stengtis rašyti "kiek galima" teisingiau. Pasirinkti nepavojingas temas. Rašyti perkelta prasme, alegoriškai. Ieškoti cenzūroje plyšių. Platinti parašytą, bet neatspausdintą veikalą iš rankų į rankas. Daryti kas įmanoma. Aš buvau vienas iš tų, kurie pasirinko šį trečią kelią. Bet apsirikau. Spaudos cenzoriai visuomet norėjo mane paklubdyti. Mano troškimas išgelbėti ką nors, ką norėjau pasakyti skaitytojams nuėjo niekais.

Nors aš labai protestavau arba bandydavau ką nors įro-

dyti, bet tai prilygo tik bereikalingam galvos daužymui į sieną. Sovietų literatūrą kontroliuoja ignorantai, cinikai ir žmonės, kuriems literatūra yra svetimas dalykas. Bet jie labai gerai pažįsta partijos dogmas ir jos instrukcijas. Evtušenko stengėsi šį tą laimėti Solzhenitzyn (dabar kalėjime) pasiekė daugiau, bet jau viskas baigta. Plyšiai buvo pastebėti ir užmūryti. Rusijos rašytojas dar teberašo ir tikisi, bet tai yra tik sapnas.

Mano manija buvo praleisti ketvirtį šimtmečio, svajojant apie geresnį rytojų (kuris Sovietų rašytojams neįmanomas), kada galėsiu rašyti ir spausdinti savo kūrinius be jokio varžymo ir baimės. Nepasmaugti savo paties dainos. Rašyti negalvojant apie partijos nuostatas, valdžios paskirtus leidėjus ir politinius cenzorius. Nedrebėti kiekvieną kartą kai kas pasibeldžia į duris. Neslėpti rašinių žemėje, kol nenudžiūvo rašalas. O, kiek aš iškasčiau duobių, slėpdamas konservų indus pilnus "pavo-

jingų" ir "nepatikimų" rankraščių. Negalėjau jų laikyti stalčiuose, nes kiekvieną kartą, kai nebūdavau namie, policija galėjo įsilaužti, iškrėsti butą, juos sukonfiskuoti, kaip atsitiko Solzhenitsynui ir kitiems. Mano stalas net neturėjo stalčių. Rusijos žemė buvo mano stalas ir slėptuvė. Mane apsedo noras pamatyti atspausdintus mano veikalus taip, kaip aš juos parašiau. Aš norėjau juos pamatyti bent kartą. Paskui tegul jie daro su manim ką nori. Taip, ta prasme, aš sirgau ir buvau maniatikas.

Kai buvau vaikas mačiau, kai Stalino laikais, 1937 m. buvo deginamos knygos. Mačiau deginamas knygas 1942 m. okupuotame Kijeve Hitlerio laikais. Dabar Dievas teikės taip sutvarkyti, kad ir aš žinau, jog ir mano knygos deginamos. Kadangi apleidau Sov. Rusiją, žinoma, mano knygos bus taip pat sudegintos. Iš tiesų, aš meldžiuosi, kad visos mano knygos iki paskutinės būtų sunaikintos. Kadangi jose nėra to, ką aš parašiau. Jos nėra mano. Aš

jų išsiginu.

Taigi, aš viešai ir neatšaukiamai išsiginu viso to kas buvo atspausdinta "Kuznecovo" vardu Sovietuose ir kituose kraštuose. Aš iškilmingai išpažįstu, kad Kuznecovas yra nedoras konformistas, bailus rašytojas. Aš atsisakau to vardo. Aš noriu būti doras žmogus ir taurus rašytojas. Visi mano veikalai, spausdinami nuo šios dienos, bus pasirašyti "A. Anatol" vardu. Prašau jūsų laikyti tik tokius veikalus manaisiais.

Ko aš tikiuosi? Paskutiniaisiais metais užsirakindavau savo kambaryje ir rašydavau taip, kaip norėdavau. Tai buvo pavojingas dalykas. Bet kartu skausmingas ir neįprastas pergyvenimas, panašus į to žmogaus, kuris užsirakines rūsyje, atsistoja ant kojų ir eina stačias tame pasaulyje, kur visi sliaučia ant žemės.

Paskui per keletą mėnesių iškasiau savo rankraščius, juos nufotografavau ir vėl užkasiau. Man pasisekė išvežti tuos filmus į užsienį,

tūkstančius nufotografuotų puslapių, visa, ką iki šiol esu parašęs. Juose yra mano žinomi veikalai pav. "Babi Yar", bet tikroje formoje. Filmuose yra tokių dalykų, kurių Rusijoje nebūtų galima spausdinti.

Bet dabar aš turiu vilties. Ar šiaip, ar taip tie veikalai nėra Kuznecovo, bet skirtingo autoriaus. Ne Sovietų ar Vakarų autoriaus, ne raudono ar balto, bet XX amžiaus rašytojo gyvenančio šioje žemėje. Dar daugiau, tai veikalai rašytojo, kuris dėjo visas pastangas būti šiame pasaulyje, doru rašytoju, norinčiu susidėti su tais, kurie kovoja už žmogiškumą šiame beprotiško pasaulio laukiniame gyvenime.

A. Anatol.

Skaudūs bet teisingi žodžiai, kurie atidengia daugelio Rusijos intelektualų gyvenimo sąlygas ir patvirtina tai, ką prieš porą metų Stalino duktė Svetlana yra sakiusi apie Sovietus.

"Laiškai Lietuviams"

Moteris ir GYVENIMAS

PARTIZANĖS

ISTRAUKA IŠ ŽUVUSIO PARTIZANO J. DAUMANTO UZRASŲ

KALNIŠKIŲ MŪSYS

Tai įvyko pietų Lietuvoje Kalniškių miškely 1945 m. gegužės mėn., kur 80 partizanų, vadovaujamų Lakūno (partizano slapyvardis), per kelias valandas sunaikino virš 400 enkevedistų.

Šiose kautynėse šalia vyrų lygiai drąsiai pasirodė ir moterys. Lakūno žmona (buv. mokytoja) per visas kautynes drąsiai kovėsi, pavaduodama net ir kritusius kulkosvaidininkus, neišleisdama iš rankų kulkosvaidžio, net tada, kai ją per abi kojas sužeidė. Šalia jos lygiai drąsiai kovėsi partizanė Pušelė.

Ištvirtinusių Kalniškės miško aukštumoje partizanus puolė dešimteriopai didesnės enkevedistų pajėgos, atžygiavusios iš Simno. Kautynės virė kelias valandas, bolševikams bandant įsibrauti į partizanų pozicijas. Visi puolimai sugniužo į kietą pasipriešinimą, kalnagūbrį nusėjant vis naujom aukom.

Tik baigdami amuniciją partizanai iš gynimosi perėjo į veržlų puolimą ir, paskutinėmis šovinių saujomis pralaužė bolševikų žiedus, kurie supo partizanus, išsiveržė į laisvę.

Miško, kalnagūbryje amžiams liko ilsėtis dalinio vadas Lakūnas, jo žmona, Pušelė ir didesnioji kitų kovotojų dalis. Jų paskutinę Lietuvai maldą liaudis įamžino dainos žodžiuose:

Sese, pink vainiką žalia,
Atnešk paslapčia,

Broli, juodą medžio kryžių
Pastatyk nakčia...

LIUDNA NASTĖS ISTORIJA

Ainio kuopos kovotojas Erelis buvo sužeistas — jam buvo nukirstas kojos kaulas. Partizanai jo nepajėgė gyd-

klys. Bet ligoninėse zujo enkevedistai nuolat tikrindami ligonius ir ieškodami partizanų. Erelis buvo įtartas esąs partizanas. Tai pastebėjo gailingoji sesuo Nastė, kuriai buvo patikėta jo paslaptis. Ji pasiryžo Erelį iš ligoninės pa-

Lietuvaitės auka Tėvynei.

ti, todėl jis buvo aprūpintas fiktyviais dokumentais ir paguldytas Kauno buv. Raudonojo Kryžiaus ligoninėje nurodant, kad jam išpyrė ar-

vogti. Su ūkininko vežimu ji išgabeno Erelį iš ligoninės, drauge prikrovusi vežimą mediciniškais įrankiais ir tvarestoma medžiaga, pasiryžusi

BAIGĖ AUKŠTĄJĮ MOKSLĄ

• Milda Račkauskaitė, gimusi Argentinoje, baigė Farmacijos fakultetą La Platos universitete. Ji yra dukra Anelės Bulkaitės ir Konstantino Račkauskų, gyv. Quilmeje. Milda jau dirba Avellanedos Poliklinikos vaistinėje.

• Ariana Vasiūnaitė, gimusi Lietuvoje, Veronikos Veteikytės ir kapitono Stasio Vasiūnų dukra, į Argentiną atvyko po II Didž. Karo. Praeitų metų gruodžio mėn. sėkmingai baigė Medicinos fakultetą Buenos Aires universitete gaudama gydytojos diplomą. Sveikiname naują lietuvių gydytoją ir linkime sėkmės darbe.

Be to Milda įstojo į kitą fakultetą ir pradėjo studijuoti Bio — Chemiją taip pat La Platoje. Sveikiname su baigimu, o ypatingai su veržlumu mokslu.

• Nuo 1950 m. Indijoje panaikintas leidimas tekėti mažom mergaitėm. Dabar jos tegali tekėti tik sulaukusios 15 metų. J.A.V. 12 valstybių leidžia mergaitėms tekėti nesulaukus 15 metų, jei jų tėvai duoda leidimą, o New Hampshire pats įstatymas numato 13 m. amž.

• Venecueloje yra paprotytis įdėti laiškus savo sužadėtinei į raudoną voką. Tai ne vien tik skonio dalykas. Paštas tokius laiškus atžymi žemiausiu tarifu.

• Whitesville (USA) dar veikia seniai surašytas įstatymas, kad mergina gali būti suimta ir pasodinta į kalėjimą už netvarkingą elgesį, būtent, jei ji pati pirmoji pasiperša vyrui. Šis įstatymas retai taikomas, bet jis dar egzistuoja įstatymų knygoje ir niekomet nebuvo panaikintas.

—oOo—

Tokia drūta, kad baronka suvalgys, kol aplink apeisi. (Panevėžiškių patarlė).

Gaspardinė tris saspras namų laiko, o gaspadorius tik vieną. (Dusetiškių patarlė).

IŠ ALOS TARYBOS POSĖDŽIO

Sausio mėn. ALOS Tarybos posėdis įvyko 1970 m. sausio mėn. 9 d. Lietuvių parap. patalpose. Posėdį atidarė Tarybos pirm. p. Art. Mičiūdas, patiekdamas dienos dienotvarkę, kartu pranešdamas, kad Tarybos sekretorius p. L. Sruoga iki kovo mėn. negalės dalyvauti posėdžiuose. Laikina sekretorė buvo pakviesta p. O. Kairelienė.

Pirmoje eilėje ilgesnį laiką buvo apsisotą ties Vasario 16 d. minėjimu. Tuo reikalu šventei ruošti komisijos pirm. p. Z. Juknevičius davė platų pranešimą. Šventę prasidės šeštadienį vasario 14 d. SLA patalpose, kur įvyks iškilmingas aktas su programa. Sekančią dieną — sekmadienį — yra gauta Bs. Aires katedra, kur 10 val. vyks iškilmingos pamaldos už tėvynę celebruojant Avellanedos vysk. A. Quaracehino. Po to eisena su vainiku prie laisvės statulos Pza. de Mayo aikštėje. Kad sudaryti geresnį išpūdį, visos organizacijos yra prašomos pasiūsti po dvi vėliavas ir kiek galint daugiau jaunimo. Tas ypač yra reikalinga žinant, kad dalyvaus spaudos fotografai ir televizijos filmininkai. Bus atspausdinti specialūs trumpi pranešimai vietiniai spaudai. Taip pat bus išdalinti garbės kvietimai žymesnioms asmenybėms.

Apie Senelių Židinį informavo komisijos pirm. p. V. Grigaitis. Pašventintus kartinį akmenį pradėdama priartėti prie statybos. Jau yra kalbama su rangovu - mūriniu, kuris šiomis dienomis turi duoti atsakymą dėl kainos. Statybos medžiagai prižiūrėti bus paimtas vienas vyras —

sargas, kuriam bus duota vieta gyventi sename name.

Kadangi "Lietuviai Argentinoje" leidinio pardavinėjimas eina labai gerai, manoma užsakyti apie 100 egz. daugiau, suaktyvinti jo pardavinėjimą laike Vasario 16 d. minėjimo.

J. Siušis pranešė, kad per kartinio akmens pašventinimo šventę, gauta apie 7000 pežų pelno.

Pranešta, kad lietuvių radio valandėlei pakeista diena — bus kiekvieną penktadienį 22.30 val. per Radio America stotį.

Sekantis posėdis vasario mėn. 13 d. SLA patalpose.

ATŽALYNAS STOVYKLAVO

Kaip ir kiekvienais metais, atžalyniečiai nekantriai laukė sausio 2 d., kada prasidės senai lauktoji stovykla. Pagaliau po visų lūkesčių ir švenčių ji atėjo. Susirinkome prie lietuvių parapijos, kad visi kartu galėtumėm nuvykti į Villą Elisą, bet oras šį kartą jau ne labai buvo mūsų draugas. Dar prieš kelionę gąsdino mus su lietuviu. Sulipome į automobilius ir po nekantrios kelionės vėl stovykloje.

Akymirkoje persirengėm ir — į baštiną ir jau šlapi. Vėliau keletą dienų reikėjo praleisti viduje, nes lauke šalta ir lijo, tačiau esant visiems drauge, nors ir viduje, bet linksma.

Sekmadienį atvažiavo tėveliai, nors ir ne visi, kiti pabijojo lietaus ir keli seni draugai — rambyniečiai. Antradienį, sausio 6 d. Trijų Karalių Diena. Oras daug gražesnis — daugiau ir tėvelių susirinko. Atvyko ir mūsų šokių mokytojas H. Levanavičius bei

kun. Aug. Steigvilas, kuris mums atlaikė po pietų šv. mišias.

Trečiadienį buvome padarę iškylą į Pais de los Ninos t.y. Vaikų valstybę. Kaip mums ten patiko: nameliai mažiukai, kėdutės, staliukai valdžios namai, bankas, stotys, restoranai žaislų ir saldumynų skrautuvės — tikras pasakų miestas. Du dalykai ypatingai vaikams patiko — tai tarptautinė lėlių paroda, kurioje matėm visokių šalių lėlių, bet nors ir daug žiūrėjom ir vartėm — lietuviškos lėlės neradom. Tur būt teks visiems pasiryžti ir pasiūsti lietuvišką lėlę. Kitas dalykas, kuris labai žavėjo visus — tai didelė pakalnė (toboganas), bet vos tik į viršų užkopėm, lietus priverė greitai išužti žemyn ir pasislėpėm po ja apačioje. Šlapi grįžome namo, bet ūpas buvo geras.

Vėl kelios dienos vėsios. Sekmadienis — paskutinė stovyklos diena. Ją užbaigėm su laužu ir trumpa programa. Laužo metu sprendėm kas yra geriausi draugai, o stovyklos vadovams įteikėm dovanų.

Stovykloje turėjome dirbti - kiekvienas išsiplauti savo lėkštę, išvalyti kambarius ir padėti suaugusiems kituose darbuose. Darbo netrūko bet ir linksmybė netrūko. Išsiskirstėm patenkinti namo laukdami, kada prasidės mūsų suėjimai ir repeticijos.

"Atžalyno" tėvų komitetas, nuširdžiai dėkoja Tėvams Marijonams už pasinaudojimą V. Elisos vasarvietę ir galimybę jų vaikams praleisti keletą dienų gamtos prieglobsty. Ta proga komitetas aukojo T. Marijonams, Villa Elisos išlaidoms padengti 25.000 pežų.

Dalyvis.

AUSTRALIJAI TRŪKSTA MOTERŲ

Naujų Australijos piliečių taryba perspėja kandidatus įsikūrimui šiame krašte, nes Australijai chroniškai trūksta moterų. Taryba teigia, kad vidutiniškai kas mėnuo imigruoja į Australiją tūkstantis ir dar su viršum vyrų daugiau negu moterų. Vyrų, kurie negali susirasti sau žmonos, dažnai tampa alkoholizmu ar azartinių lošimų aukomis.

• "Savi" — tokiu vardu Vokietijos Pas. Liet. Bendruomenės Stuttgarto apylinkė leidžia periodinį informacijos biuletinį.

• 24 Lietuvos stinėles sugaudytos Kedainių ir Marijampolės apskr. miškuose, trejais lėktuvais iš Vilniaus apskrities buvo išgabentos į Maskvos sritį, kur jos bus paleistos Rusijos medžioklės rezervaruose.

KARALIENĖS "KALTĖ"

Moarių gentis gyvena šiaurinėje Naujosios Zelandijos saloje. Jie pasiuntė karalienę Elzbietai II laišką, kuriame reikalauja atšaukti karališką vizitą, užplanuotą 1970 metams. Laiškas pasirašytas 300 genties vadovų. Karalienėi primetama kaltė dėl užtraukimo nelaimės, kai per pirmąją vizitą Naująjai Zelandijai jinais pažeidė gan seną nuostatą, kurs draudžia moterims kalbėti parlamento namuose.

Netrukus po šito nuostato pažeidimo 151 asmuo važiavo karalienės pasveikinti ir žuvo traukinio katastrofoje. Per antrą karalienės vizitą 15 maorių, grįždami autobusu iš Waitangi, kur jie buvo nuvykę karalienės pasveikinti, žuvo autobuso katastrofoje.

Dr. ANTANAS SAIKAUSKAS
Gydytojas

Priima penktad. 19 val.:

Viamonte 749, P. 15, Dep. 1 - Cap. Fed. - T. E. 923-5337.

Šeštad. 15 val.:

Condor 1519 - Cap. Federal - T. E. 923-7509.

ROSARIO

Rosario Lietuvių Bendruomenės 20-ties metų sukakties minėjimas įvyko gruodžio 14 d. puikioje ir pakilioje nuotaikoje.

Tos dienos 10 val. lietuvių bažnyčioje, giedant Maironio chorui, buvo iškilmingos pamaldos už visus narius. Po to mokyklos patalpose vyko pagrindinis minėjimo aktas, kurį atidarė Bendruomenės pirm. J. Papečkys, pakviestas į garbės prezidiumą šiuos asmenis: pulk. kun. A. Svedą MIC, J. Brizgi, ses. Elena Buzaitė, mokyklos "Rep. de Lituania" direktorė, Bendruomenės narius ir valdybos narius — P. Daugį, A. Zagrecką, M. Klimą, L. Samauskienę, T. Plepį, V. Palaikienę, J. Liutkevičių, J. Guzų, U. Vinciušienę, V. Seniūną, A. Misevičių, V. Zagreckienę, J. Brizgį, vienas iš leidėjų "Lietuviai Argentinoje", padarė išamų pranešimą paminėdamas visus nusipelnusius narius Bendruomenės kūrimosi metu ir kaip lietuviško darbo prisiminimą įteikė dovaną — leidinį "Lietuviai Argentinoje" TT. Marijonams, Seselem Kazimierietėm, R. Liet. Bendruomenei ir Alf. Zagreckui. Ta proga žodį tarė kun. A. Svedas, seselė Teofilė ir kun. J. Margis, kuris palaimino stalą ir papasakojo apie "Rep. de Lituania" mokyklą. Pirm. Papečkium padėkojus visiems už sveikinimus ir pranešimus, toliau sekė pietūs - asado.

Šioje šventėje dalyvavo svečiai: iš Buenos Aires Motina M. Angelika, iš Kordobos seselė M. Teofilė, iš Rosario seselės Elenisa ir Marina.

Prie šios ypatingos šventės daug kas prisidėjo įvairiomis dovanomis: V. P. Daugiai, T. J. Plepiui, J. E. Guzai, E. Kalėdienė (Sta. Fe), J. O. Papečkiai, O. M. Klimai, U. Vinciušienė, J. A. Latvėnai, J. Stašauskas, V. Seniūnai, L. Samauskienė, J. O. Liutkevičiai, J. Brizgys, Z. A. Pundžiai, B. A. Švarliai, M. Pajerskienė, M. A. Lialiai, V. Zagreckienė, M. Villa Real ir kt.

Seimininkavo: J. Plepienė, U. Vinciušienė, L. Samauskienė, P. Šimkuvienė, J. Šimkutė, E. Guzienė, V. Zagreckienė, J. Guzas, V. Seniūnas, T. Plepys, P. Daugis, A. Latvėnas, J. Stašauskas. Asado paruošė ir iškepė: A. Lukošius, A. Laugis.

Rosario Lietuvių Bendruomenė nuoširdžiai dėkoja visiems dalyvavusiems darbu ir dovanomis.

R. LIET. B-NĖ DELEGACIJA LANKĖSI ROSARIO MIESTO VALDYBOJE

Gruodžio 12 d. 1969 m. lietuvių Bendruomenės delegacija, kurią sudarė: pirm. J. Papečkys, vicepirm. P. Daugis, sekr. L. Samauskienė, išd. T. Plepys, išd. padėj. J. Guzas, II sekr. V. Seniūnas, garbės narys M. Klimas, J. Brizgys, V. Palaikienė, H. Palaikis, A. Misevičius, A. M. Kabalčiukaitė, J. Kabalčiukienė lankėsi Rosario Miesto Valdyboje įteikdami burmistrui Dr. Luis Beltramo leidinį "Lietuviai Argentinoje" kaip padėką už palankumą lietuviams. Burmistrui nesant, jį atstovavo ir delegaciją priėmė sekretorius dr. Andres M. Vietti. Įteikiant dovaną, — p-lė A. M. Kabalčiukaitė, apsirengusi, tautiniais rūbais, trumpu žodžiu pasveikino ir prašė perduoti p. Intendentui lietuvių kolonijos padėką už prielankumą ir paramą, kurią parodė Rosario Miesto Valdyba lietuviams, ypač švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukaktį. Dr. Vietti padėkojo už malonų vizitą pabrėždamas, kad miesto valdyba visuomet matė lietuviuose lojalius piliečius ir gerus bendradarbius. Apie šį vizitą Rosario spauda gražiai atsiliepė.

ROSARIO LIETUVIŲ VIZITAS MOKYKLOJE "SAN JOSE"

Ros. Lietuvių Bendruomenės sudaryta grupė, lapkričio 29 d. 1969 m. lankėsi Colegio San Jose, kur buvo išspausdinta II-ji "Lietuviai Argentinoje" laida, ir įteikė to leidinio po egzempliorių tėvui Francisco Tessarolo, — Director del Colegio Salesiano ir tėvui Domingo Fotos mokyklos vicario general, tuo išreiškiant Rosario Liet. Bendruomenės vardu padėką ir pagarbos pareiškimą. Delegacija buvo maloniai ir nuoširdžiai priimta ir pavaišinta. Pritaikintą tam momentui žodį perskaitė tautiniais rūbais apsirengusi p. A. M. Kabalčiukaitė. Delegaciją sudarė: Jonas Papečkys, J. Brizgys, P. Daugis, T. Plepys, L. Samauskienė, J. Guzas, V. Seniūnas, M. Klimas, N. Kabalčiukas, J. Kabalčiukienė ir A. M. Kabalčiukaitė. Mokyklos kieme ta proga p. J. Brizgys padarė nuotraukų.

BERISSO

CONVOCATORIA ASAMBLEA GENERAL ORDINARIA

La H. C. Directiva de la Sociedad Litwana, Católica, Cultural y de Socorros Mutuos "MINDAUGAS" invita a todos sus asociados a participar de la Asamblea General Ordinaria que se efectuará el día 22 de febrero de 1970 a las 20 horas en Nápoles Nº 4260 de Berisso, Pcia. de Bs. As., para tratar el siguiente Orden del Día:

- 1º — Lectura del Acta anterior.
- 2º — Memorias, Balance General, Cuadro Demostrativo de Ganancias y Pérdidas e Informe del Organó de Fiscalización.
- 3º — Elección de la Comisión Directiva para el año 1970.
- 4º — Elección de dos asambleístas para firmar el Acta.

Nota: Artículo 37 de nuestro estatuto: las Asambleas sociales, se celebrarán el día y hora fijados, siempre que se encuentren la mitad más uno de los socios. Transcurrida una hora después de la fijada para la reunión sin conseguir quorum, se celebrará la Asamblea y sus decisiones serán válidas cualquiera sea el número de socios presentes.

Casimiro Pilka - Vice-presidente.
Luis Mikelaiteš - Secretario.

• Mindaugo D-jos vice pirm. Kazimieras Pilka vasaroja Pinamar vasarvietėje su draugais iš Buenos Aires p. Katunskiais, kurie ten turi vasarnamį. Linkime p. Kazimierui grūžių atostogų ir laimingo sugrįžimo prie darbo.

Kaimynas.

• Mindaugo D-jos sekr. Albertas Ražanskas ir Maria Elena Cordan šio mėn. 10 d. susilaukė sūnaus. Abiejų tėvų šeimos džiaugiasi sulaukę naujagimio. Linkime gražiai užaugti.

• Juozas Bukauskas su žmona ir p. J. Zagrakaliene išvažiavo vasaroti Mar del Platon ir Kordobon, kur randasi jų brolis Pijus. Gruodžio mėn. J. Bukauskas pamainė automobilį dviejų ir pusės milijonų vertės. Mindaugo draugijos nariui ir geram prieteliui linkime gerų atostogų.

Berissietis.

Pakrikštyti Lietuvių Bažnyčioje

• Ernesto Augusto Lanza, pakrikštytas Lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje, gruodžio mėn. 20 d. Valerijos Jankauskaitės ir Ernesto Lanza sūnus, gimęs gruodžio 16 d. 1968 m.

• Walter Omar Gurskas, Martos Catalinos Butkutės ir Rodolfo Gurskų sūnus, gimęs kovo 6 d. 1967 m. buvo pakrikštytas Aušros Vartų liet. bažnyčioje gruodžio mėn. 20 d. Krikšto tėvai M. O. Spaho ir Esther Ona Butkutė. Krikšto apeigas atliko kun. A. Steigvilas.

• Gruodžio mėn. 31 d. Aušros Vartų bažnyčioje kun. Augustinas Steigvila pakrikštijo Danielą Norą Slančiauskaitę, Antaną ir Irenės Elenos Krikščiūnaitės Slančiauskų dukrą. Krikšto tėvai Nelida Šeštokaitė ir Pranciškus Bajerčius.

• Jurgis Jašinskas atvežtas iš Avellanedos ir paguldytas Berisso ligoninėje. Jį prižiūri dukterėčios Genė ir Juana Kaulėnytės.

• Antanas Marcinkevičius serga, paguldytas Berisso ligoninėje.

• Kazimieras Valančiūnas yra paguldytas Sanatorio de la Carne, La Plata.

• Alfredas Mikelaitis šių metų sausio mėn. 17 d. susižiedavo su p-lė Marta de Lorenzo. Sužadėtuvių iškilmės ir vaišės buvo Kosto ir Salomės Mikelaičių namuose, kuriuose dalyvavo daug Alfredo ir Martos draugų ir artimųjų.

• Mokyt. Nelly Marcinkevičiūtė su keleta savo mokinių vasarojo Mar del Plateje.

• Anita ir Antanas šeštakaškai praeitų metų gruodžio 13 d. suruošė gražią šventę su vaišėmis, paminėti savo sūnaus Nestoro dviejų metų sukaktį ir atsvešti naujo namo įkurtuves. Ta proga mažajam sukaktuviniukui buvo sugiedota Ilgiausių Metų.

• Berisiečiai Kemešiai, Milimavičiai, ponis Ona Stundžienė, ponis Trepsienė ir kiti sausio 19 d. išvyko į Mar del Plata atostogoms. Sausio 25 d. Maria Auxiliadora bažnyčioje 17.30 val. buvo laikomos Šv. Mišios už Juškų giminės mirusiuosius.

MŪSŲ MIRUSIEJI

† A. JONAS LEKARAVIČIUS

Po ilgesnės kranjolių, sulaukęs 70 metų amžiaus, šių metų sausio 13 d. Avellanedos Poliklinikoje mirė Jonas Lekaravičius. Kiles iš Melagėnų valsčiaus, Švenčionio apskr. Vilniaus krašto.

Argentinon atvyko 1927 metais, o po dviejų metų apsidė su Ona Bucelyte. Užaugino du sūnus: Joną ir Albertą bei dukrą Mortą. Lietuvoje liko vienas brolis Ksaveras. Kitų gimininių velionis neturėjo. Visą laiką dirbo "Tamet" fabrike.

Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis sausio mėn. 14 d. Sarandi kapuose.

† Jonas Ramanauškas, ilgesnį laiką išsirgęs, mirė gruodžio 27 d. 1969 m. Berisse. A.a. Jonas buvo gimęs rugpjūčio 21 d. 1903 m. Atvyko į Argentiną su antrąja emigracijos banga ir po kiek laiko įsikūrė Berisse, kur dirbo frigorifike Swift. Buvo jau išjęs į pensiją. Liko liūdinti žmona Ona Merkytė Ramanauskienė, duktė Nilda Ramanauskaitė Lukšienė su vyru Alfredu ir dukra Erica, sūnus Jonas su sužadėtine Haydee Bana ir trys seserys bei du broliai Lietuvoje. Palaidotas La Plata kapinėse.

† Steponas Saračinskas, 69 m. amžiaus, mirė Rosario mieste praeitų metų gruodžio mėn. 31 d. Buvo kilęs iš Natiškių km. Biržų — Pasvalio apskr. Į Argentiną atvyko 1929 metais. Apsistojo ir visą laiką gyveno Iežinkeliuose. Buvo energingas ir susipratęs lietuvis daug prisidėjo prie Rosario Liet. Bendruomenės kurimosi, darbais ir aukomis, Tėvų Marijonų bažnyčios statybos, Seselių Kazimieriečių ir mokyklos statybos. Nuliūdime liko žmona Julija Liauskaitė Saračinskienė, Lietuvoje sesuo Antanina, Amerikoje sesuo Paulina su šeima ir švogeriš Sakinskas su šeima; Argentinoje švogeriš Julius ir Veronika Jakubkai, krikšto sūnus Juozas Ruben ir Amelija ir Juozas Repšiai, Salomėja Žemeliene su dukra Marija ir kiti. Dideliam artimųjų būriui lydint, palaidotas Villa Gob. Galvez kapinėse. Religines apeigas atliko kun. A. Svedas MIC. Tai būna Steponui Saračinskui lengva Argentinios žemelė.

Mūsų ligoniai

• Veronika Baniulienė Consultorio Traumatologico turėjo rankos operacijos, po kurios grįžusi į savo namus tęsia gydymą dukterų ir anūkų prižiūrima.

• Antanas Karaniauskas, mūsų parapijos darbuotojas Julijos Karaniauskienės anūkas, laike "Atžalyno" stovyklos V. Elisoje, šokdamas ir maudymosi baseiną smarkiai susižeidė galvą. Nuvežtas į Villa Gonnet ligoninę, buvo jam suteikta pirmoji pagalba. Paguldytas hospital Britanico. Sveikata gerėja.

• Kastutė Povilonytė liet. parap. kaimynė, eidama gatve nelaimingai griuvo, ir smarkiai susižeidė ranką. Priarius susiuvimą gydosi namuose.

• Juozas Juozapaitis ir jo žmona serga namuose. J. Juozapaitiui neseniai amputuota viena koja. Juos prižiūri Juozapaitienės sesuo — Mikulėnų šeima.

• Teklė Petrauskienė jau kelinta savaitė kaip guli "neurocirugia" ligoninėje. Gydytojai daro tyrimus ir žiūri, ar reikalinga bus galvos operacijos. Guli 3 aukšte, 3 lovoje.

• Petronelė Norkienė sausio mėnesio pradžioje buvo internuotas Fernandez ligoninėje, kurioje sausio 10 d. buvo padaryta vidurių operacija. Ligonė pamažu sveiksta gydytojų priežiūroje ir savo giminųjų, bei pažįstamų lankoma. Randasi 5 aukšte, 11 salėje 72 lova.

• Ana Kvašytė jau kuris laikas kaip sirguliuoja, bet paskutiniu laiku sveikatai dar pablogėjus, buvo priversta internuotis į Fernandez ligoninę.

TEISINIAI PATARIMAI
Drė. Elena Deveikis Pipiras de Mora

Šeimų reikalai, alimentai, nuomos, paveldėjimai, vekseliai, skolos sutartys ir t.t.

Hipolito Yrigoyen 1929 p. b. a. - 1st. C — T. E. 48-9231
Susitarti dėl val. - 14 -18 val.

Dr. JONAS SIMANAUSKAS
(Gydytojas - chirurgas)

Priima savo namuose: Pirmad., Antr., Ketv. ir Penktadienį nuo 17 iki 20 val.

Caa-Guazu 283 — Lanus
T. E. 241-7942

Dr. ALBERTAS ADAMINAS
Ortopedija ir traumatologija.
(Kaulų sužūdimai ir Ilgos)

Priima: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 16 iki 19 val. Aldecoa 985, Avellaneda, T. E. (privatus) 22-4090.

Antradieniais ir ketvirtadieniais: nuo 17 iki 19 val.: Alsina 174, Avellaneda, T. E. 22-6381.

Už Mirusius

Už a.a. Jurgį šidlauską bus prisimenant 2-ųjų metų mirties sukaktį bus atnašautos šv. mišios šių metų sausio mėn. 27 d. 11 val. bažnyčioje Nuestra Senora de las Gracias c. Condor 2150 Cap.

Giminės ir pažįstamos kviečia žmona Morta Šidlauskienė ir duktė Amelija Rušienė.

• Šv. Mišios už a.a. Petrą Verbicką, jo keturių metų mirimo metinėms prisiminti, bus atlaikytos Aušros vartų liet. par. bažnyčioje šių metų vasario mėn. 15 d. 10 val.

Artimuosius kviečia žmona Teresė Verbickienė ir duktė T. Babarskienė su šeima.

Rosario Liet. Bendr. delegacija apsilanko Colegio San Jose kur buvo spausdintas "Argentinos Lietuviai" leidinys. (Foto J. Brizgio)

FERRERIA — BAZAR — ELECTRICIDAD
KAZLAUSKAS Hnos.

Medžiagos statybai ir elektros įrengimams
Namų apyvokos dalykai

Valentin Alsina 1599 T. E. 208 - 4067

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuviams — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

Av. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

Buenos Aires Avellaneda

V. Brizgys, bendradarbiaudamas su J. Papečkiu, atliko visą techniską darbą "L. Argentinoje" leidiniui.

Atviras Laiškas

Didž. Gerb. Laiko Redakcija,

Malonai prašome patalpinti jūsų vadovaujajame laikraštyje sekantį patikslinimą: A. L. Balso Nr. 1362, 8-1-70, straipsnyje "Senelių Namų Klausimu" yra kai kurių netikslumų, kuriuos čia norime gerb. skaitytojams paaiškinti:

1. Kas liečia Art. Mičiūdo pirminkavimą ALOS Taryboje, mes nematome jokio "savotiškumo" ir Senelių Židinio reikalai neatsidūrė "kitoj padėty", kaip rašo A. L. Balso korespondentas. Priešingai, dėka jo nuosirdumui, sugebėjimui ir bendradarbiavimui, Senelių Židinio kilnus labdaros darbas eina pirmyn, ne kiek ne mažiau kaip ir anksčiau.

2. Kertinio akmens pašventinimo pakeitimo datą pasiūlė Senelių Židinio Komitetas per ALOS Tarybos posėdį, įvykusį 14.11.69 m. su dideliu dalyvių pritarimu. Mes manome, kad tas nėra pirmas atsikimimas mūsų kolonijos veikime.

3. Tame reikšmingame mūsų kolonijos akte, publikos buvo gana daug, jų tarpe matėsi Susivienijimo Liet. Argentinoje ir Lietuvių Centro valdybų ir organizacijų nariai.

4. Rodos, kad keturių kūmų skaičius yra pakankamai normalus, be to nematome naudinga skelbti tų lietuvių pavardes, kurie buvo kviešti į kūmus. Jie pareiškė Senelių Židiniui didžiausį pritarimą ir bendradarbiavimą, negalėdami tą dieną dalyvauti.

5. Visuose reikaluose, surišuose su Senelių Židinio statybos ir organizavimo reikalais, be A. L. Balse minimo p. L. Ryselio, nereikia pamiršti ir kitų pasidarbavusių: pp. J. Mikalčiaus, K. Runimo ir tt., o ypačingai p. Julius Mičiūdo, kuris labai daug pasiaukavo atlikdamas daug reikalų, surištų su statyba, nugalėdamas nematytas kliūtis ir sunkumus, apmokėdamas Senelių Židinio reikalingus mokesčius Miesto Valdyboje, neliudams S. Z. išdo ir atlikdamas daugelį kitų reikalingiausių dalykų neskaitydami nei su savo laiku nei su pinigais.

Visiems yra žinoma: joks kilnus darbas neturės pasisekimo, jei visuomenėje nebus tam pritarimo. Todėl kreipjamės į lietuviškąją visuomenę ir lietuviškąją spaudą prašydami geros valios, objektyvumo ir lietuviškų reikalų supratimo bei meilės artimui ir visuomeninės paramos tam reikalui, kad nekliudomi netrukus galėtumėm pradėti Senelių Židinio statybą. Senelių Židinio Komiteto vardu:

Juozas Šiušis - Vincas Grigaitis.

• Juozas Griliauskas, pereitų metų pabaigoje, šventė 80 metų amžiaus sukaktį. Gyvena Llavallol, savo dukters namuose, kuri turi sukursi šeimos židinį su R. Duhalde, kurio šeimos vardu pavadinta viena Llavallol gatvių, prie kurios jie ir gyvena. Juozas Griliauskas su žmona Antonia prieš šešius metus atšventė garbingą įvykį - 50 metų moterystės sukaktį.

Atsisveikinimo Šventė

Tautinių šokių ansamblis "Rambynas" savo uoliams dalyviams Zuzanai Katinaitei ir Petručiui Blumbergui sausio 18 d. suruošė Villa Elisoje jaukią atsisveikinimo su "jaunom dienele" šventę (despedida de soltero), kurioje dalyvavo beveik visas Rambynos ansamblis su draugais. Tos dienos viduriu vyko kun. J. Margis, atvykęs iš Rosario, jų intencija atlaikė Šv. mišias ir pasakė tai dienai pritaikintą pamokslą. Po to Zuzana ir Petras susilaukė daug sveikinimų. Jaunimas vaišinosi asado pietumis ir kitokiais gardumynais, kurių metu buvo įvairių numerių.

• Radio Valandėlės vadovybė praneša, kad Lietuvos Aidai veikia kiekvieną penktadienį 22.30 val. per radio America.

J. Papečky, drauge su V. Brizgiu paruošė ir išleidė "Lietuviai Argentinoje" leidinį, Rosario m.

• Minint mano 40 metų vienuoliško gyvenimo sukaktį, su malonumu prisimenu darbščias tautininkes — šventės ruošėjas bei aukotojas: Mortą Sturevičienę, Karoliną Krutiene, Juliją Karaniauskienę, Prancišką Gardiūniene, suruošusioms gražias vaišes. Nuosirdžiai dėkoju: Gyvojo Rožančiaus Draugijai, Julijai Bublinskai, Adomui Bareikiui, Kastutei Povilytei, Albinui ir Onai Preikšams, Onai Kundrotienei, Marijai Pečelienai, Verutei Suokaitėi ir p. Z. Gulbinaienei už aukas ir nuosirdžius sveikinimus. Taip pat dėkoju visiems sveikinusiems ir atsilankiusiems mano paminėjimo vaišėse. Visiems širdingas aciu.

Pijus Gudelevičius.

• Paieškojimas: Jonas Musteikis, kilęs iš Bitikų km. Vaiguvo valsė. Iš Lietuvos išvyko 1930 m. Paskutinis jo adresas buvo (1955 m.): Anasok 2042. Cap. Jis pats arba kas žino apie jo likimą prašomi pranešti J. Šiušini Catalina 87, San Martin, Bs. As. arba "Laiko" Red.

• Brolių Pijų Gudelevičių užgriuvo šaldytuvas benešant jį V. Elisoje ir kitą vietą. Pasekmėje — įlaužta kofa. Kofą sugypsavus, br. Pijus randasi namuose ir kaip negali būti be darbo, tai vis ką nors dirbinėja, nors ir šlubuodamas. Randasi dr. Adamino, kaulų specialisto, priežiūroje.

Rosario Liet. Bendruomenės delegacija aplanko Rosario Miesto vald. burmistrą (Aprašymas pusl. 7)

Nauji Laiko Rėmėjai

\$ 600 — Konstantinas Račkauskas
 „ 500 — Julius Jakobka
 „ 300 — Jonas Kuoja
 „ 200 — Klaudija Balinskienė
 „ 200 — Marija Ambrutienė
 „ 200 — Emilija Tubelytė
 „ 200 — Leonas Genovaitis
 „ 200 — Marcelė Karuzas
 „ 200 — Antanas Matulis
 „ 100 — Povilas Mainonis
 „ 100 — Adelfas Jakymavičius
 „ 100 — Adomas Saikauskas
 „ 100 — Kazimieras Šeškus
 „ 100 — Elena Buzienė
 „ 100 — Antanas Kazimkaitis
 „ 100 — Konstanėja Guziene
 „ 100 — Antanas Petrauskas
 „ 100 — Juozas Plušiauskas
 „ 100 — Julija Karaniauskienė
 „ 100 — Emilija Varanaušienė

Dėkojame visiems "Laiko" skaitytojams susimokėjusiems prenumeratą ir parėmusiems auką.

"Laiko" administracija.

Aukos Laiko Kalendoriui — Žinynei

\$ 2000 — Emil. ir Pov. Revinskai
 „ 1600 — Agr. Stasys Mikelionis
 „ 1100 — Kazimieras Vaištaras
 „ 1000 — Inž. Algim. Rastauskas
 „ 1000 — Ona Kundrotienė
 „ 700 — Juozas Venkus
 „ 600 — Jonas Grigaliūnas
 „ 500 — Joana Karaniauskaitė
 „ 300 — Monika Spirkiene
 „ 300 — Karolis Šeškus
 „ 100 — Stanislaiva Sperling
 „ 100 — Dr. Brazaitytė de Motolo
 „ 100 — Antanas Brazaitis
 Už aukas nuosirdžiai dėkoja "Laiko" Administracija.

Aukos Radio Valandėlei

\$ 500 — Stasys Vilkišius
 „ 500 — Sergejus Derenėjus

Už aukas Radio Valandėlės Vadovybė nuosirdžiai dėkoja.

Nauja Lietuviška Šeima

Ema Jankauskaitė, E. Murnikaitės ir P. Jankausko dukra ir Viktoras Plukas L. Pelekauskaitės ir P. Pluko sūnus sukūrė lietuvišką šeimą. Šių metų sausio 8 d. atlikti Registro Civil formalumai dalyvaujant liūdininkams p. Marija Zdanavičienei ir Karoliui Gaidimauskui, o iškilmingas bažnytinis sutuoktuvės buvo Santo Kristo bažnyčioje sausio 10 d. Moterystės ryšį palaimino kun. Augustinas Steigvilas, o jaunuosius prie altoriaus palydėjo jaunojo mamytė p. L. Pelekauskaitė - Plukienė ir jaunosios tėvelis Povilas Jankauskas. Bažnyčioje laike jungtųjų ceremonijų puikiai giedotoja Liet. Centro "Aušros" choros. Ypačingai žavėtina skambėjo Ave Maria, kurią atliko solo inž. Alg. Rastauskas lydimas choro. Reikia pastebėti, kad jaunoji ir jaunojo mamytė yra L. C. "Aušros" choro dalyvės, o abu jaunieji yra nuosirdūs Lietuvių Centro darbininkai.

Vestuvinės vaišės įvyko Lietuvių Centro patalpose, dalyvaujant apie 250 svečių, jų tarpe keletas lietuviškų šeimų iš Comodoro Rivadavia, nes ponai Jankauskai daug metų gyveno tame mieste. Prie skoningai ir gerai paruoštų stalų, prižiūrint eukrainės tarnautojams, svečiai linksminosi, o piamant tortą jauniesiems sugiedota Ilgiausių Metų. Pasibaigus vaišėms, jaunimas linksminosi iki vėlumos. Jaunieji povestavinei kelionei pasirinko S. C. de Bariloche.

Linkime gražaus ir laimingo gyvenimo.

Alarmis.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — Augustinas Steigvilas. Administratorius — Pio Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — gražinami tik autorius prašant. Kaina Argentinoje metams \$ 900.— administracijoje; \$ 1.000.— namuose. Kitur — metams 3 dol. Oro paštas mėn. 6 dol

LIETUVIŠKOS ŠEIMOS IR ŠVIETIMO METAI

XXII Metai 460

1970 m. sausio 26 d.

• H. Burbaitė ir A. Jakubauskai, kurie jau virš 10 metų gyvena Š. Amerikoje. Čikagoje, augina dukrą Denisse ir sūnų Karolį, šių metų sausio mėn. 12 d. susilaukė garbio, kuris jiems atnešė gražų ir stiprų berniuką. Argentinoje su naujo giminės nario atkeliavimu džiaugiasi tetos ir seneliai A. ir K. Burbai ir K. Jakubauskai.

• Eduardas ir Marija Šeškauskaitė Liveikiai sausio 16 d. iš Š. Amerikos atskrido aplankyti savųjų į Argentiną ir sutvarkyti namo reikalus, kuris, žuvus E. Liveikio motinai, liko be globos. Jiems grįžtant važiuos kartu su p. Julija Šeškauskienė pavišėti Š. Amerikoje.

• Albina Kazlauskaitė Valienė sausio 2 d. grįžo atgal į Š. Ameriką. Jos vyras Alfonsas Valys išvyko tą pačią dieną sausio 16 d. Ponai Valiai buvo atvykę aplankyti sergančios mamytės. Jai mirus išbuvė metus laiko Argentinoje, grįžo atgal į savo gyvenamą vietą — Š. Ameriką.

• Josefa Paserbskienė, nuolat gyvenanti Kordoboje pas savo dukterį ir žentą Balinskus, atvyko į Buenos Aires sutvarkyti kai kurių asmeninių reikalų.

• Dr. J. Simanauskas su šeima išvyko atostogų į Kordobą, kur svečiuosis pas p. Balinskus. Vėliau drauge su Balinskų šeima vyks į savo nuosavą vilaitę La Lucila paplūdemų tęsti atostogų.

• Seseleš Kazimierietės po rekelekcijų Kordoboje grįžo į Bs. Aires. Kiek apsitvarkiusios ir pailsėjusios išvyko tęsti atostogų į Monte Hermoso netoli Bahía Blanca.

• Union Padres de Familia prie Aušros Vartų parap. mokyklos, neuzilgo pradės pagrindiniai taisyti parap. sporto aikštę.

• Elena Gelbūdaitė Elsos ir Kostanto Gelbūdų dukra sausio 10 d. atšventė savo gyvenimo 15 pavasarių. Ta proga jos tėveliai suruošė didelę šventę savo namuose, į kurią buvo pakviesta apie 60 svečių. Buvo daug jaunimo iš La Platos — mokyklos draugai. Namai skendėjo gėlėse. Svečiai buvo pavaišinti šaunia vakariene. Šventėje dalyvavo krikšto motina p. N. Paršeliene su sūnumis ir marčia, J. Balčiūnai su šeima, p. Jankauskaiene su dukra ir žentu, A. ir L. Aguliai ir kiti.

• Jonas Lukoševičius, Brazilijos lietuvis — jaunuolis, nuo gruodžio 24 iki sausio 6 d. išbuvo Argentinoje, kur jis buvo atvykęs praleisti šventes ir aplankyti savo draugų. Su K. Blumbergų ir R. Deveikiu buvo nuvykęs į Mar del Plata.

• Marija Zdanavičienė atšventė laimingus savo gyvenimo 74 metus. Ta proga jos namuose, Boulogne Sur Mer, ją aplankė ir pasveikino artimieji ir draugai.

Didžiai Gerb. Laiko Redakcija,

Malonai prašau neatsisakyti patalpinti Jūsų vedamajame laikraštyje sekantį paaiškinimą:

Argentinos Lietuvių Balso Nr. 1362 tilpusiam atvirame laiške, pasirašytame inž. V. Veekaus, iškeltas tvirtinimas, kad Eltos biuletenis ispanų kalboje Veneuceloje nera gaunamas, dėl ko noriu paaiškinti sekantį:

1. Dar kartą užtikrinu, kad į Veneucelą yra siunčiama 30 egz. Eltos biuletenio ispanų kalboje. Gaunančiųjų Eltą istaigų ir asmenų sąrašą turi p. J. Audėnas, kuris ir galėtų informuoti šiuo reikalu VLIKO atstovą Veneuceloje.

2. Iki šios dienos visi siuntiniai nebuvo gražinti, reikia manyti, kad jie yra gaunami arba dingsta pašte.

3. Adresas, kuriuo yra siunčiama 15 egzempliorių yra sekantis: Sr. Jorge Bieliūnas, calle Soublett Norte 7, Caracas, Veneuela, kurį patiekė p. J. Audėnas laišku 17 liepos 1968 m.

4. Mano ankstyvesniame paaiškiniame nepuoliau ir nekaltinau nei vieno asmens, nes mano nuomone, šios rūšies paaiškinimuose nėra tam vieta, be to priešingai atveju toks asmuo parodytų save kaip nesuprantas dalyko.

5. Eltos biuletenio ispanų kalboje adresas: P-je. Francisco Cuneo 2745-47 — Buenos Aires.

Reiškiu gilią pagarbą.

Prof. Ernesto J. Paršelis.

P-je. Francisco Cuneo 2745-47 Bs. Aires.

Jaunuolis Raul Stalioraitis naujas Susivienijimo Liet. Arg. Pirminis.

Padėka

Labai gražiai pračius 27-12-69. E. Jankauskaitės ir R. Plūko išleistuvėms, nuosirdžiai dėkojame visai Burbų šeimai: Lilei, Nelei, Anelai ir Kazimierui Burbams už savo namų "paskolinimą" ir labai puikiuos šventės surengimą. Ponai Burbai jau ne pirmą kartą parodo lietuviškam jaunimui daug prielankumo ir širdies.

Už viską nuosirdžiai dėkojame. L. C. "Aušros" choras.

JUOZUI PAROJUI PARŠELIUI Š. Amerikoje mirus, mielam kaimynui Antanui Paršeliui ir jo šeimai, liūdinčiam brolio netekus; reiškiau nuosirdžią užuojautą.

Stasys Povilonis su šeima.

Mūsų mielam draugui STEPONUI SARAČINSKUI mirus, jo liūdinčią žmoną Juliją Saračinskienę giliai užjaučiame kartu liūdėdami.

Kastutė ir Steponas Tyčioniai.

Broliui JUOZUI PAROJUI - PARŠELIUI Š. Amerikoje mirus, Antanui Paršeliui ir jo šeimai reiškiamo gilią ir nuosirdžią užuojautą.

Jurgis ir Danutė Gilvydžiai.